

Administratiunea
 Tipografia:
 Braşov, piaşa mare Nr. 22
 Articole necrasate nu se pri-
 mesc. Manuscrisurile nu se re-
 trimite!

Biroul de anunturi:
 Braşov, piaşa mare Nr. 22

Inserate mai primesc în Viena
 Rudolf's Messen Haasenstein & Volger
 (Otto Maas), Tenise Schalk, Alois
 Maroldi, M. Dukas, A. Oppel, J. Don-
 nerberg; în Bucuraria: A. V. Gold-
 berger, Anton Messer, Eckstein, Bernat;
 în Frankfurt: G. L. Danks; în Ham-
 burg: A. Steiner.

Preţul inserţiunilor: o soră
 garzonă pe o colină 8 cr.
 şi 50 cr. înmbr. pentru o pu-
 blicare. Publicaţi mai dese
 după tarife şi învială.

Reclame pe pagina III-a o
 soră 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 49)

„Gazeta” este în să-care de
 Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe şase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.

Pentru România şi străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe şase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.

Se primumără la toate oficiale
 postale din intru şi din afară
 şi la d. colectori.

Abonamentul pentru Braşov:
 la administraţiunea, piaşa mare
 Nr. 22, etajul I.; pe un an
 10 fl., pe şase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dăruia în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 şase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Un esemplar 5 cr. v. a. sau
 15 bani.

Atât abonamentele cât şi
 inserţiunile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 277.—Anul LIV.

Braşov, Duminecă, 15 (27) Decembrie.

1891

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Ianuarie 1892 st. vechiu
 se deschide nou abonament, la care în-
 vităm pe toţi amicii şi prietenii noştri.

Preţul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
 pe şase luni 6 fl., pe un an 12 fl.
 Pentru România şi străinătate: pe trei
 luni 10 franci, pe şase luni 20 franci, pe un
 an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
 şase luni 1 fl.
 Pentru România şi străinătate: pe un an 8
 franci, pe şase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai uşor şi
 mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
 să binevoască a scrie adresa lămurită şi
 a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Să fim cu luare aminte!

Braşov, 14 Decembrie st. v.

În lupta noastră pentru esisten-
 tenţă, când nu e vorba de mai
 puţin, decât de a fi sau a
 nu fi, noi Românii din Transilva-
 nia şi Ungaria ne putem răzima
 numai şi numai pe propriile nos-
 tre puteri.

Nimeni nu ne are grija. Gu-
 vernul se îngrijesce numai ca nu
 cumva să ne desvoltăm şi să pro-
 gresăm în cultura noastră româ-
 nescă, în spiritul şi în aspiraţi-
 unile noastre românesce, căci sco-
 pului lui este de a face, ca totă
 suflarea din ţară să îmbrăţişeze
 numai şi numai cultura ungurescă,
 limba şi ştiinţele unguresce.

Eată de ce lupta noastră este
 aşa de grea şi anevoioasă, éta de
 ce ea are să hotărască între a fi
 sau a nu fi!

Ceea ce ne vine bine şi ne

serveşte spre mare mângăiere şi
 speranţă în starea strimtorată de
 apărare naţională, în care ne a-
 flăm, este sprijinul moral, ce
 ni-l dau simpatiile fraţilor noştri
 din regatul român vecin, precum
 şi simpatiile, cu cari parte
 mare a opiniei publice din
 monarhia şi din celelalte state
 apusene europene urmăresce cauza
 noastră, despre a căreia dreptate
 se convinge pe de ce merge tot
 mai mult.

Constatându această cu plăcere,
 nu trebuie să uităm, că numai
 un popor conştiu de chiamarea
 sa, harnic şi stăruitor în lupta
 pentru drept şi dreptate, se face
 vrednic de simpatiile lumii culte
 şi, ceea ce e şi mai de însemnă-
 tate, se scie face respectat în
 infaşa duşmanilor săi.

Sorţea noastră e dăr în mâna
 noastră.

Dacă atenţiunea amicilor po-
 porului nostru — şi haru Domnu-
 lui, mai avem şi amici, nu ni
 sunt toţi duşmani — s'a îndrep-
 tat asupra noastră, această avem
 să-o mulţumim în prima liniă
 statorniciei noastre în lupta pentru
 limbă şi naţionalitate.

În curându se vor implini
 două-deci şi cinci de ani, de când
 naţiunea română din Transilvania
 şi Ungaria poartă o luptă neegală
 pentru bunurile ei cele maiscum-
 pe, cari sunt din ce în ce mai
 ameninţate de către un sistem
 de guvernare vitreg şi asupritor.

A purta un pătrâr de veci
 necurmată o luptă atât de des-
 perată nu este, deşu, lucru puţin.
 Şi fără de a fi nemodest, putem
 dice, că puţine popore în Europa
 au manifestat atăta tăria de
 viaţă şi putere de rezistenţă, câtă
 a dovedit poporul român în
 acest lungă period de asupri
 şi de prigoniri naţionale.

De altă parte însă nu putem

să nu recunoscem, că acest re-
 sultat îl datorim mai cu sémă
 vênjosiei naturale a poporului nos-
 tru şi şcolii triste, ce-a avut o
 elu de vécuri şi care l'a învăţat
 să scia îndura şi suporta mai uşor
 loviturile sorţii.

Unde am fi însă noi astăzi,
 decât pe lângă acesta am fi des-
 făşurat în cei două-deci şi cinci
 de ani o lucrare mai conscien-
 ţioasă şi mai energică pentru de-
 a ne îndoi puterile printr'o unire
 şi organizare cât mai strînsă a fac-
 torilor noştri naţionali; decât ma-
 rele principii de viaţă alu solidari-
 tăţii naţionale n'ar fi rămasu în
 cele mai multe casuri mai mult
 numai o dorinţă frumoasă, fără a
 se preface în fapte demne naţio-
 nale, cari întru adevăr să fi ve-
 nitu în ajutorul nostru?

Unde am fi noi astăzi în stima
 lumii şi în respectul contrariilor
 noştri, decât am fi realizat nu-
 mai jumătate din ceea ce ne-am
 propus să facem pentru binele
 neamului nostru, pentru apărarea
 drepturilor sale şi a dreptăţii
 cauzei sale?

Acastă întrebare datoru sun-
 tem să ni-o punem cu cea mai
 adencă serioşitate tocmai acuma,
 când ne aflăm în ajunul unor
 noue lupte.

Guvernul unguresc s'a hotăr-
 rit a disolva dieta la începutul
 lunii lui Ianuarie st. n. 1892 şi
 a rândui, în terminul cel mai
 scurt legal, noue alegeri pentru
 dieta viitoare.

În faţa nouelor alegeri die-
 tale, Românii voru fi dăr éraš
 chiamati a se manifesta ca un
 popor, care departe de a renunţa
 la naţionalitatea sa, vré să tră-
 éscă în aceste ţeri cu limba sa,
 cu drepturile sale şi cu cultura
 sa naţională românescă, cum i-se
 cuvine să trăéscă unui popor
 atât de numeros şi cu atâtea

merite pentru patria sa strămo-
 şescă.

Se voru ridica éraš din toate
 părţile proroci mincinoşi, cari cu
 surisul amăgitor pe buze voru
 dice cătră alegătorii români: „Ce
 mai umblaţi voi după gura frun-
 taşilor voştri, cari vă sfătuesc
 să nu ţineţi cu cei tari. Nu ve-
 deţi, că ei vă înşelă numai cu
 vorba? Dela ei nu veţi avé ni-
 micu, dela guvern însă, care are
 puterea în mână, puteţi dobândi
 mult!”

Feriţi-vé de aceia, cari voru
 cuteza a vé vorbi astfelu, căci ei
 sunt samsarii despotismului, care
 vré să nimicească viaţa de sine
 stătătoare naţională a poporului
 român şi să-l pregătéscă pentru
 contopirea în cazanul maghia-
 risării.

În aceste timpuri, mai critice
 decât oră şi când în cursul is-
 toriei noastre, fraţii noştri ardeleni,
 bănăţeni şi ungurenii, dela cel
 mai mic până la cel mai mare,
 trebuie să dea sémă de cereinţa
 cea mai de căpeteniă şi cea mai
 neapărată, ce li-se impune ca o
 sfântă datoriă: să mergă cu toţi mână
 în mână în strînsă unire şi frăţietate
 în bine şi în réu!

Amu disu la începutu, că în
 lupta grea pentru existenţă sun-
 tem avisaţi la puterile noastre
 proprie.

Sciţi ce va să dică acesta?

Va să dică, că şi cea mai mică
 desbinare în sinul nostru va slăbi
 aceste puteri şi va micşora spe-
 ranţele noastre în isbândă.

Şi óre nu vede fiă-care din
 noi, cum partidele maghiare se în-
 trecu unele pe altele, când e vorba
 de a sta faţă cu naţionalităţile şi
 a-le combate? Cum amu puté dăr
 noi să mai resistăm grelei năvale
 ce-o dă asupra-ne această puternică
 falangă a contrariilor noştri, decât
 pe lângă aceea, că suntem mai

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Colinde populare din România.

Culese de C. N. Mateescu.

De când Domnul s'a născut
 Şi pământul s'a făcut
 Şi cerul l'a ridicat
 Pe patru stâlpi de argint
 Mai frumos l'a 'mpodobit
 Totu cu stele mărunţele.
 La mijlocul stelelor
 Sorisă-l luna cu razila
 Şi sórele cu lumina
 Raşe una, raşe două
 Raşe'n cruce de mler dulce
 Raiule, grădină dulce
 Dela tine nu m'aşu duce
 De mirosul florilor
 Cântecul pasărilor.

O Isuse, nume dulce
 Ne-ai spăşit cu sfânta cruce!
 Noi la raiu cu ea ne-om duce
 Cu toţi sfinţii dimpreună
 Să ne facem oiă bună,
 Să ne facem om cu om
 Să ne bucurăm d'unu domn.
 Ia te scólă domn mai mare
 Şi aprinde-o luminare

Şi ne numără parale.
 Ia te scólă coconiă
 Şi ne dă câte-o leiă
 Să plecăm pe potecuă,
 Potecuă'n virf de viiă
 La mulţi ani cu veselie!
 Arhile plină rasă
 Rămăi gazdă sănătoasă!

Ale cui sunt aste case
 Aşa 'nalte şi frumoşe
 Înăuntru vineţite
 Dinafară zugrăvite,
 Cu streşin de busioc
 Cu curtea de siminoc?
 Dar în ele cine-mi şede?
 Unu fecior de boer mare
 Cu pistole la picioare
 Cu puşa la brăişore
 Cu arme la căpătăie
 Cu işlice puse 'n cuie
 În mijlocul bătătorei
 E unu stol de porumbei
 Ei cântară şi sburară
 Susu mai susu s'aridicară
 Între noi s'amestecară,
 Josu mai josu că se lăsară
 P'unu frunziş de gărlşoră
 Şi 'şi luară apuşoră

Apuşoră 'n gurisoră
 Pietricele 'n gheruşele,
 Cu apşora riura
 Cu pietrele răsuna,
 Mari boeri să deştepta
 Şi pe noi ne dăruia
 C'unu colac de grău de véră;
 Pe colac védra de vin
 C'asa-i legea din bătrâni
 Din bătrâni din ómeni bun.

Ia sculaţi sculaţi
 Mai boeri bogaţi
 De voi vé uitaţi
 P'o gură de vale
 Sórele răsare
 Noué ni-se pare
 Că voué vé vine
 Trei turme de oi
 Oile sbierându
 Mieluşei sugându
 Din codiţe dându
 Cu codiţe 'nvólte
 Invólte răsucite
 În aurú poleite
 Şi totu vé mai vine
 Trei cireşti de vaci,
 Vacile sbierându
 Vişluş sugându

Din codiţe dându,
 Cu codiţe 'nvólte,
 Invólte răsucite
 În aurú poleite.
 Şi totu vé mai vine
 Herghelii de cai,
 Caii nechezându,
 Mânzuleţi sugându
 Din codiţe dându,
 Cu codiţe 'nvólte
 Invólte răsucite,
 În aurú poleite.
 Şi totu vé mai vine
 Murgu 'mpodobit
 Cu şea de argint,
 Cu fréu şintuit
 Din potcove scăpărându.
 Câte cuie pe oasă
 Atăţi galbeni pe masă,
 Cătră frunză pe umbrar
 Atăţi galbeni în buzunar,
 Câte pietre'n riu
 Atăţi saci cu grău!
 La anu şi la mulţi ani!

Hei! plecă Dumnealui
 Într'o sfântă Joi
 Cu plugu cu doi-spre-dece boi,
 Boi Bourai

slabi decât ei, ne-amă mai și risipi puterile, mergându, fiă și numai aici colo, unii pe alte cărări decât ceilalți?

Să nu dăcă nimeni, că nu scie cum să facă și cum să lucreze! Celu ce ar vorbi astfel, ar dovedi numai réua sa credință față cu cauza neamului său!

Este destul de bine cunoscută programul nostru dela 1881 și sunt de ajuns cunoscute hotăririle conferenței noastre generale electorale din toamna anului trecut. Aceste hotăriri au să servescă fiescă-căruia ca îndreptar până la viitoarea conferență.

Dorim din suflet, ca privescea frumoasă și încurajătoare, ce a oferit-o la începutul anului acestuia solidara procedere a tuturor Românilor din Ardeal și Ungaria în trista afacere a Kiședovurilor, să se repeteze și față cu alegerile dietale dela începutul anului viitor.

Pentru ca să fiă astfel, trebuie să-și facă fiescă-căruia datoria sa de Român. Dela cel mai mic până la cel mai mare, toți sunt răspunzători înaintea națiunii, care „pretinde dela fii-și ași mână de ajutor!”

Numai toți în unire vom pute să-i dăm acest ajutor.

CRONICA POLITICĂ.

— 14 (26) Decemvrie

Din cele ce s'au petrecut înăuntru în săptămâna acesta mai de însemnătate este *disolvarea dietei unguresc* îndată după feriile Crăciunului. Ministrul președinte Szapary a împărțit acest plan al său dietei în ședința dela 23 Decemvrie n. Elu adevă dăse, că pe baza art. de lege IV dela 1848 și pe baza art. X alu legii din 1867 are de gând să subșternă Coronei propunerea pentru disolvarea dietei. Motivele, cari le-a înșiratu d-lu Szapary întru apărarea propunerii sale sunt mișcările electorale ce s'au lăpătu în totă țera, deci în astfel de împrejurări abia se pôte aștepta, ca dieta să desbată liniștit. Unu altu motivu este, că guvernul voesce cu ori ce preț, ca proiectele de reforme, ce le-a prezentat și le va presenta, să fiă desbatute de parlamentu. Propune deci, ca ședințele meritorie să nuse mai țină până în 4 Ianuarie 1892.

Declarațiile acestea ale ministrului președinte Szapary au făcutu sânge rău în opozițional. Deputatul Irányi dăse, că guvernul voesce, ca și viitoarele alegeri să se facă cu ajutorul mijlocelor

mișlesci cunoscute; căci mâncarea, beutura și corupțiunea, ce sunt alta decât mijlocele cele mai infame?

Unu altu opozițional, Beöthy Akos dăse, că în esecutarea planului guvernului elu nu vedealta decât o retragere a lui și o superioritate morală a opoziției. — Pe când vorbea Beöthy contele Karolyi Gábor strigă, că asta e o apucătură de șvinder din partea d-lui Szapary.

Mai vorbi apoi contele Apponyi împunându lui Szapary, că astăvără când se discuta în modu vehement asupra administrației de stat n'a disolvatu camera, ci o disolvă acum, când nu enic o cauză.

Vedem așa dără, că alegerile de deputați se vor începe seu pe la sfirșitul lui Februarie, seu la începutul lui Martie, adevă mai în capu de ieră.

— În cabinetul austriacu a intrat în zilele trecute unu nou ministru fara portofoliu, anume contele Kuenburg, deputat alu orașului Linz. Acestu ministru aparține partidei stângei germane, ai cărei șefi sunt Dr. Plener și Clumeky. Diarul „Neue Freie Presse” vorbindu despre numirea contelui Kuenburg, ca ministru, dăce că acesta nu trebuie privit ca unu evenimentu, care ar schimba pozițiunea stângei germane față de cabinetul Taaffe. Stânca germană nu ia nicl îndatoririle unei partide guvernamentale, nicl nu intră în legătură ore-care cu celelalte partide din camera austriacu, pentru a forma o majoritate.

— În zilele trecute s'a întâmplat unu casu micu la aparință, dăr care pôte să aibă urmări seriose. Anume guvernul bulgaru a espulsatu pe diaristul francesu Chadourne, de-orece acesta respândise sciri false asupra Bulgariei. Agentul diplomatic alu Franciei din Sofia, a încunosciunțat despre acesta pe ministrul francesu de externe, care imediatu a și protestat în contra acestei espulsări arbitrare, cerendu satisfacțiune. Ambasadorul francesu din Constantinopole, a adresat u notă Porței Otomane, în care se constată vătămarea capitulațiilor de cătră guvernul bulgar și tot-deodată guvernul otomanu e provocat, ca să ia în considerațiune recriminațiunile Franciei în Sofia. Să mai dăce, că Franca cere dela Bulgaria o despăgubire de 50,000 franci pentru diaristul espulsat.

Disolvarea camerilor române.

În urma crizei ministeriale, care s'a fost terminat cu formarea unui ministeriu puru conservatoru sub președința d-lui Lascăr Catargiu, camerele au fost prorogate până la 7 Decemvrie. Reîntru-

nindu-se érași camera la propunerea deputatului A. Pascal și a d-lui Fleva, camera a primitu cu 78 contra 74 voturi o moțiune de blamă față cu noul guvern. S'astéptă în urma acesta ca ministeriulu să-și dea demisiunea. Dăr nu și-a dat'o, oi din contră a cerut și a primitu dela Rege decretulu de disolvare alu ambelor corpuri legiuitoare.

Acestu decretu s'a cetit în 11/23 Decemvrie în cameră și în senat. Viitoare alegeri se vor face la începutul lui Februarie st. v. ér noușle corpuri legiuitoare vor fi conchiamate în 24 Februarie st. v. 1892.

Este mare nemulțămirea în sinul partidelor liberale, din cauză că Regele Carolu a datu disolvarea a doua óra în acestu anu d-lui Catargiu. Foile liberale-naționale precum și organulu d-lui Vernescu „România” și „Naționalul” critică procederea Regelui, dăcendu că ar fi neconstituțională.

SCRILE ȚILEI.

— 14 (26) Decemvrie.

Esemplu bunu, ce l'au datu anul trecut câteva domne române din Brașov prin întemeierea fondului în amintirea iubiților răposai, vedem cu bucuriă, că a începutu mai multu seu mai puțin să fiă imitat și în alte cercuri românesci. Astfel se comunică din Blașiu, că acolo încă s'a luat u asemenea laudabilă inițiativă, întemeiandu-se o „Fundatiune întru amintirea morților”, în care vor intra banii destinați pentru cununi de flori pe sēma morților și din ale căreia percente se va celebra în fiacăre anu câte-unu număr anumitu de s. liturgii pentru sufletele răposaiilor pe alu cărora nume s'au făcutu depunerile. Și mai laudabilu este începutul ce s'a făcutu de curēndu în comuna Bucurdea vinosu de lângă Blașiu, unde d-lu Ioanú Orga, vecerectorul seminarului teologicu din Blașiu, cu ocazia înmormântării unui frate de alu seu, în loculu rachiului obișnuitu la pomană, a datu 20 fl. ca fondu întru amintirea morților din ale căreia percente se voru provede școlarii șerați cu cărțile și uneltele de școlă trebuincioșe. Poporului i-a plăcutu esemplu acesta și se speră, că mai mulți locuitori din satu voru face asemenea. Ar fi câtu se pôte de îmbucurătoru, dăcă esemplu acesta ar prinde rădăcină în poporul nostru și în direcțiunea acesta ar trebui să stăruie cuzel preoții noștri dela sate

Coru nou de plugari ni-se scrie, că s'a înființat de curēndu în Comana inferióră la inițiativa d-lui parochu gr. c. Iosif Popu și sub dirigerea invēțătorului Georgiu Oprea. Corulu a cantat pentru prima óra în biserică în sērbătórea S. Nicolae, cu unu succesu, care-i servece spre onórea dirigentului seu.

Inaugurarea capelei române din Parisu, după cum anunță țiarele francese, e fixat pe 1 Ianuarie 1892. Serbarea acesta se va face cu mare pompă. Invitări voru fi adresate președintelui republicii francese, corpului diplomaticu și presei. Aceste țiare adaugă, că restaurațiunea acestui monumentu a costat 500.000 franci.

Corone eterne pentru cei răposai. D-na Maria Popu din Bobohalma, cu ocazia parastasului celebrat la 6 (18) Decemvrie a. c. în amintirea iubitului seu soțu Nicolau Popu, trimise dreptu corónă mormēntului acestuia suma de 10 fl. pentru fondul întemeiat în amintirea iubiților răposai, din ale căreia percente se ajutoră studenții români șerați dela școlele din locu fără deosebire de confesiune. Primirea acestei sume se chităză prin acesta cu mulțumire din partea Comitetului parochialu din locu.

Starea sēmēnăturilor în România, după raportul ministeriului de agricultură, este forțe favorabilă, și cu deosebire rapița promite o bună recoltă.

Defraudare. Din comitatul Solnocu-Dobăca ni-se scrie, că în urma unor cercetări făcute țilele trecute din partea direcțiunii financiare din Deș, s'ar prinsu notarulu Răcz Lászlo din Bethleanu cu o defraudare de 960 fl. Acestu notar funcționase mai nainte ca subnotaru în Șinterégú și era om șeraču. După ce însu prin protecția fisolgabilului ajunsu să fiă notar, după cum ni-se scrie, începuse să ducă lume albă așa ca om galantu ca elu mai rară găsias prin părțile Bethleanului. Acum étă prin meștesugú scia elu să fiă galantu! Între banii defraudați ni-se spune, că ar fi vre-o 20 fl. și de ai bisericii române din Bethleanu. Defraudatorulu până în timpul când ni-s'a scrisu nou n'a fostu nicl măcaru suspendat din postu. Totu în părțile aceste fu prinsu notarulu Balás din Șiea-Odorheiu cu o defraudare din banii de dare. — Astea lucruri de tóte țilele în „țera lui Papp Iános”.

Concertu. D-șóra Irène de Brennerberg va da Marți în 29 Decemvrie n. c. unu concertu în sala hotelului Central Nr. 1. Distiasa artistă a datu mai în urmă în Viena unu concertu, unde a obținut unu mare succesu. Țiarele din Viena „Neue Wiener Tagblatt” și „Illustrierte Extrablatt”, aducă mari elogiuri d-șórei de Brennerberg, pentru dexteritatea și talentulu ei artisticu.

Invențiune nouă. Cetim în „Constituționalul” din Bucuresci: Mecaniculu

In codă codálbei
In frunte țintăței.
Argații mâna
Boii trăgea
Plugulu mergea
Brasda négră răsturna
Grâu de veră sēmēna.
Apoi trimise la lună
La lună la săptămână
Să vedă dēc'a rēsăritu,
Ș'affă bobulu câtu mazērea
Și paiul câtu trestia.
Hei! mânați măi, hăi, hăi!
Trimese'n tērgu la Urlați
Să cumpere nouș oca de feru
Și nouș de oțel
Să facă nouș secerale
Cu dinții de chiperele
Să seceră grău cu ele.
Și nu seceră cum se seceră
Ci se puse în bătaia vântului
Unde-i vine bine voinicului
Hei! mânați măi, hăi, hăi!
Cu o mână seceră
Și cu alta pologea
Mar pológe că-mi făcea
Dintr'unu pologu
Făcea unu snopu

Apoi o claiă minunată
De mar boeri laudată
Hei! mânați măi, hăi, hăi!
Încărcară
Noue carē de povară
Ș'apucă pe drumu la móră.
Morărița gazdă mare
Puse cōda pe spinare
Dăr morarul priceputu
Dete, ciocu, bocu,
Ș'aduse mōra la locu.
Hei! mânați măi, hăi, hăi!
Intrându în casa Dumneavóstră
Vēdurăm u cocōnă frumoșă
Bate'n sită și'n covată
Să facă d'unb colacū frumosu
Ca fața lui Christosū
Să împartă viiloru
Viiloru și morțiloru
Și noue plugariloru
Hei! mânați măi, hăi, hăi.
La anu și la mulți ani!
Pe sub lună pe sub sóre
Florile florī d'albe de mērū*)

Vine de-o corăbióră
Dăr într'insa cine-mi sēde?
Sēde maica și cu fiul
Fiul plānge, maica-i dăce:
Tac fule nu mai plānge
Că ție ț-oiu dărui
Unu scaun de judecată
Să dai dreptu la dreptate
Și strimbii la altă parte.
Câte flori sunt pe pământu
Tóte mergu la jurământu
Numai flórea sórelui
Și cu vița vinului
Șed în pórtă rainului
Și judecă florile.
Floriloru, garófelorū
Ce-ați făcutu mirósele?
Dete-o plóia și unu vēntu
Le culcară la pământu
Dete-o plóia și unu sóre
Le sculară în picóre
Ce folosu că le-au soulatū
Căci mirosulū le-a luatū
Busuioču verde pe masă
Rēmăi casă sănătósă!
(„Convorbiri literare.”)

Padmanaba și Hassanu. *)
În cetatea Damascu locuia odinóră unu vēndētoru de limonadă, care avea unu fecioru vitregu cu numele Hassanu. Tinerul avea optu - spre - dece ani și era plăcutu, încatū nu avea soțu. Fața lui era senină, ca diua cea bună; statura lui svelță și vēnjósă ca finicul din pădure și când începea ou lăuta și cânta din gură, vocea lui se auđia așa de plăcutu și dulce, încatū pe toți îi încânta. De aceea butica tatălui seu totdeuna era plină de mușterii, cari își petreceau cu Hassanu, bucurându-se de răspunsurile lui înțelepte și de cântecele lui vesele.
Într'una din țile Hassanu cânta unu cântec frumos și-lu insoția minunatū cu alăuta. Atunci étă că intră în butică unu moșu bătrānu și venerabilu, renumitul și înțeleptul braminu Padmanaba. Elu ceru limonadă, ascultă ou plăcere cântecul lui Hassanu și după ce s'a sfirșitū cântecul, își petrecu multă vreme ou tinerul înțeleptu, care-i plăcu forțe tare. În urmă se depărtă, dăr numai pentru ca a doua ți să vină éră.
*) Din „Povești alese” de Moșulu.

*) Se repetă după fiă-care versu.

Georgescu a inventat o mașină pentru confecționarea pastilelor medicamentare comprimate. Cu această mașină cantități mari de medicamente vor fi comprimate în pilule mici. Ministerul de război a numit o comisie compusă din d-nii doctori de corpuri de armată Petrescu și Demostene și farmacistul șef Nicolulescu pentru a examina această invenție.

Milionerul sărăcit. În Viena a fost înmormântată dila trecute un bătrân de 70 ani. Nime n'ar fi crezut, că el are milioane, atât trăia de retras, ba chiar sărăcăcios. El nu odată nu s'a depărțat din Viena, chiar și locuința și-o părea rar, fiindcă se temea, că-l voru jefui. În scrișorul unei mesoioare afară la el 700,000 fl., afară de aceste are trei case neingreunate cu datorii și un milion în acții dela calea ferată nordică. Marea avere a eredit'o o nepotă a lui în Viena.

Persecuțiuni la culme.

De lângă Eriulă bihorăna, 23 Dec. 1891.

Stimate Domnule Redactor! Cu cât ne apropiăm mai mult de finea anului curent, cu atât mai mult ni-se împlătesc amărăciunile sufletelor noastre și cu atât suntem mai mult espulși și elucii uneltirilor și atacurilor celor mai nerușinate în potriua limbii și a naționalității noastre românești.

Nu numai argații îmbătați de șovinism ai guvernului, ci chiar și acesta se folosește de mijloacele cele mai mârșave și mai despotice numai, ca să răpescă poporul român din comunele Niru-Adon și Sân-Georgiu-Abrani tesaurul lui cel mai scump: limba-i dulce strămoșească și să vire până și în sanctuarul Sionului românesc limba străină maghiară, ca astfel să ne maghiarizeze și desnaționalizeze cu totul.

Spre scopul acesta dușmanii limbii și ai culturii noastre românești și-au îndreptat și-și îndreptă mereu săgețile lor veninoase și în potriua conducătorilor acestui popor așezat aici de aproape două mii de ani.

Culmea atentatelor despotice însă, se cuprinde în hotărîrea ce a luat'o comisiunea administrativă municipală — pe baza unui raport tendențios al inspectorului școlar Velkey Pál — de a înainta ministrului de culte și instrucțiune publică o rugare prin care să se ceară cu insistență grabnica clungerea preoților și învățătorilor români gr. cat. din comunele Niru-Adon și Sân-Georgiu-Abrani, *er locurile lor să le umple cu indiviți „alți căroră patriotism e nedisputabilă.”*

Ba ce e mai mult, obrăznicia și despotismul lor merge până a cere,

ca ministrul să caute grabnic *a rupe numitele comune dela corpulă dieceei române gr. cat. de Oradea-mare și a le încorpora și pune sub imediata jurisdicțiune a dieceei de Muncaci.*

Puteți dera sci, domnule Redactor cât de mare e intristarea, indignațiunea și amărăciunea noastră, când vedem, că argații maghiarisării, spre rușinea căului în care trăim, recurg la mijloace atât de despotice și barbare, numai ca să potă stărpi ce e românesc în aceste comune espuse.

Mi-am luat deci îndrăsnela a le comunica acestea multă prețuitei noastre „Gazete”, ca demascându înaintea Europei culte aceste triste și păcătoșe încercări de desnaționalizare din partea stăpânilor dila, să se arete totodată cât de nedrepte, mincinoșe chiar, sunt aserțiunile memoriului tinerimii maghiare academice, că adevă nouă ne e garantată libera dezvoltare a limbii și culturii noastre românești. Și vi-le comunică mai ales, ca frații noștri de un sânger, să vedă cum suntem tractați noi Români din Ungaria de către guvernării noștri acum în vécule luminilor.

Pentru aserțiunea dila mele Vă trimit doi articoli apăruti în fôia oficială comitatensă „Nyirvidék” dela 13 Decembru n. Primul articol intitulat „Oláhositás” (Valahisare) cuprinde următoarele:

Cetitorii noștri, cari de sigur s'au obișnuit a vedă discutându-se la acest loc cestiunile de actualitate și de interese locale, voru ceti cu surprindere titlul acestui articol și se voru gândi la raporturile naționalităților din Ardelu și la un bistu de scriitor, care voindu să scrie ceva a avut lipsă de această temă. Dera noi nu tragem clopotul pentru mortul satului vecin. Sunetul clopotului tras într'o dungă, este sunetul pericolului, ce ne amenință. Ne vedem siliți a vorbi erăși despre uneltirile păcătoșe și antinaționale ale dascăilor și popurilor români gr. cat. dela școlele din Niru-Adon, și Sân-Georgiu-Abrani.

Afacerea acesta este cunoscută publicului. S'au ocupat cu ea diferite autorități: a deșteptat interesul comun, și fôia „Nyirvidék” a urmărit'o cu atențiunea în tôte fazele ei. Ultimul act oficial în această afacere a fost ancheta (cercetare) făcută de-o deputațiune emisă din sinul comisiunei administrative despre altă cărei rezultat am dat și noi sémă, publicând protocolul luat și cu ocazia acelei anchete.

A urmat apoi, că pe baza celorlă așternute de comisiunea administrativă,

ministrul de culte a admoniat pe respectivii învățători.

De astă dată însă constatăm, nu preocupat de șovinism, ci pe baza arătării oficiose a inspectorului școlastic înaintea comisiunei administrative, că în aceste două comune a comitatului Sabolciu, *cățiva dascăli și popi valahi continuă uneltirile lor antinaționale* cu tôte intreprinderile energice ale comisiunei administrative, ba chiar și în contra admoniării ministrului de culte. Ba după cum spune raportul d-lui inspector școlar, *acesta muncă de subminare antinațională, se continuă cu mai mare energie tocmai de când autoritățile administrative s'au amestecat în trebile acestor școle.*

Să facem aici o mică pauză, fiindcă această parte a afacerii, deja nu e numai afacerea noastră, ci ea merită atențiunea generală.

În timpul din urmă „geniul național maghiar” de multe ori a fost obiect de amintire. Și ce este acest geniu național? — Este puterea, care unesce instinctiv pe omii conlocuitori pe același teritoriu politic și geografic pentru crearea și dezvoltarea unei culturi; este puterea, care la sunetul cuvintelor „Wacht am Rhein” pune în mișcare inimele a patru deți milioane de Germani; e puterea, care pune în picior, fără de ajutorul sirmei ce conduce electricitatea, pe-o întregă națiune pentru apărarea unei cauze naționale; este spiritul care crează scriitori naționali artiști....

Dera dascălii și popii valah gr. cat. din Nir-Adon și Sân-georgiu-Abrani pot ei pe cătun nepedepsiți în contra geniului național? Ori de ce formă ar fi legată procederea oficială și ori câtă legea de naționalitate, care este extremă liberală și generoasă, le-ar concede lor de a se mișca, totuși trezvia autorităților noastre nu voru suferi continuarea uneltirilor păcătoșe.

Nu scim, decă sunt respectivii nesce fantastici nenorociți, séu agenți plătiți, dera atata e sigur, că ei și-au ales un rol pe cât de impertinent, pe atât de ridicul, căci dera nu vor crede ei serios, că le vor succede a nebuni pe locuitorii maghiari bravi ai acestor două comune, decă vestesc de pe amvonu, ori de pe catedră, veninulu, ca o dreptate.

Este grozav de turburătoare orbia, cu care acești cățiva omi, ce se par puțin capabili și cumiți, au luat asupra-și opera de-a soote din naționalitatea lor pe locuitorii acestor două comune curat maghiare dintr'un comitat curat maghiar.

Er sub titlul „Școle valache în comitat” aceeași fôia scrie următoarele:

În ședința de Joi a comisiunei administrative, inspectorul școlar așternu un lung raport despre starea școlilor valache gr. cat. dela Nir-Adon, Nir-Aciad și Sân-Georgiu-Abrani. Acest raport oficial constată lucrul forte triste despre numitele școle. Mai ales se accentuează, că preoții gr. cat. din aceste comune *sunt conduși de sentimente curat naționale* și comunică cu credincioșii lor — deși limba maternă a lor este cea maghiară — *curat numai în limba valachă*; în consiliile lor bisericești încă folosesc această limbă. Învățătorii abia sciu ungurește și sub titlul, că și religiunei trebuie să i-se facă destul, sunt credincioși aderenți nemijlociților lor superiori bisericești în lucrarea antinațională. În primul articol al fôii noastre ne ocupăm mai pe larg cu cestiunea aceasta; ori cât de zădarnic lucru s'ar păre tendința de a se continua agitațiunea națională în comitatul Sabolciu, totuși ea merită în cea mai mare măsură atențiunea publică.

Comisiunea administrativă, între marginile ce i le pune legea, ca autoritate politică față cu o autoritate confesională, a hotărît să ceară dela ministrul de culte, ca *preoții și învățătorii acestor biserice să fi strămutați de aici, er loculu lor să fi ocupat de indiviți, alți căroră patriotism e nedisputabil; apoi ca bisericele aceste să se scote de sub jurisdicțiunea episcopatului gr. cat. de Oradea-mare și să se pună sub jurisdicțiunea episcopului dela Muncaci.* Er până când această rugare a comisiunei administrative nu va fi rezolvată, *autoritatea politică va urmări cu cea mai mare atențiune aceste uneltiri, asupra căroră cumă se gândesc și ministrul de culte o dovedesc împrejurarea, că pentru visitarea acestor școle este numit Deszewfy Kálmán.*

Etă, d-le Redactor, cum scriu dușmanii noștri despre noi!

Luciu bihorănu.

Publicăm mai jos un proiect de statute pentru grănare bisericești din protopopiatul Sărvadului, care a fost acolo primit și pus în aplicare. În acest protopopiat nu se mai află ađnici o parochia fără grănare bisericești în stare bună și administrate cum se cuvine. Credem, că statutele amintite vor pute servi ca model pentru înființarea de asemenea grănare, ce am comandat'o și noi de repetite ori, și de aceea le și publicăm în tôte estensiunea lor:

De aci înainte cerceta butica în fiă-care și, și pentru fiă-care păhar de limonadă ce-lă cerea, plătia o zechină. Tinerul se miră de asta și odată spuse tătăneșu, ce i-se întâmplă. „Decă vine eră bătrânulu”, duse acesta, „atunci adă-lă în sus la mine, ca să vedă ce felu de omu este!”

Padmanaba nu întârziă mult și Hassanu numai decătu ilă rugă cu reverință și politeță, ca să cerceteze pe tatălă seu, care doarece tare să-lă cunoscă.

Braminul se învoi; merse după tineru și fu condus într'o odaiă plăcută, unde tatălă lui Hassanu ilă aștepta cu un dejun gustos. Hassanu se depărta și în discuția cu Padmanaba, bătrânului așa i-a plăcut de braminu, încatu ilă rugă ca de aci înainte să locuiescă la el și decă are timp, să învețe și pe fiulă seu vitregu o parte din bogata lui înțelepciune. „Îți implinesc dorința”, duse Padmanaba, „pentru-ă este raiu pământesc a fi totdeauna cu prietini iubiti.”

Braminul își aduse totu ce avea aci și din ziua aceea locu la tatălă lui Hassanu. Cestă din urmă necontentit

trebuia să fi în jurul lui și Padmanaba ilă iubia pe și ce mergea totu mai mult. Odată duse elă cătră tineru: „Hassane, timp îndelungat te-am urmărit cu atențiune și eu cred, că tu ești în stare să cuprinzi învățăturile cu cari vreu să îmbogățesc sufletulă tēu. Imbracă-te și te pregătesc. Mai înteu vom face o preumblare înaintea cetății. Ai să vezi lucruri, cari te vor pune în uimire.”

Tinerul îndată fu gata și curându după aceea eși cu amiculu seu pe porța cetății spre o pădure, a cărei umbră răcoritoare îi poftia să se recreeze. Ei ajunseră la o fântână plină cu apă. „În fundul acestei fântăni”, duse Padmanaba, „sunt ascunse bogății nemărginite; acesea pentru tine le-am hotărît Hassane, ție și-le dăruiesc.”

— „Aici sub apă zac comorile?” întrebă Hassanu, „aici puțin imi va ajuta darulă tēu, pentru că cum să umbu la ele?”

Braminulă zimbă, luă o bucată de hărtia, desemnă pe ea două litere și aruncă foia pe suprafața fântănei. La moment, spre mirarea lui Hassanu, apa încep să se scurgă, dispără de totu și vedură nisce scări, pe cari se

scoboră amendoi în fântână. Înaintea lor vedu o ușă de aramă cu lăcat de oțel. Padmanaba scris o rugăciune, atinse cu ea lăcatulă, acesta se deschide, ușa sare singură și amendoi intră într'o sală largă. În sală sta un arapă uriaș rădămat pe o bucată mare de marmoră albă ca zăpada. La intrarea lor, el ridică marmora cu o mână, ca și când ar fi vrut să-i sdrobescă dintr'odată. Padmanaba duse numai o vorbă, suflă asupra lui și arapulă oădu la pământ.

Fără zăbavă merse mai departe. Din sală intră într'o curte mare. Aici chiar la mijloc, era o biserică pompoasă, cu cupole lucitoare și turnulețe străveșii, pentru că întregă era zidită din cristal și strălucea ca ună juvaeră. Înaintea uși dela biserică steteau doi bălauri, cari aruncau foc din gură. „Să fugim de aci”, strigă Hassanu spriat, „ne vor face totu cenușă, decă ne vor vedă.” — „Ba, de locu nu”, răspuse Padmanaba zimbându, „să n'ai nici o frică.” Elă bombăni o bosconitură și bălaurii se făcură neveduți. Acum ușa bisericei se deschise singură, ei intră în lăuntru și Hassanu eră încremeni de uimire. În biserică de cristală, vedu o

altă biserică mai mică, întregă din rubine, și pe minaretu, în loc de bumbă, strălucia deasupra altă petră nestimată, numită carbunculă, lungă de șese urme și grosă de două. Din ea eșia o lumină mai puternică decatu lumina soarelui. Ușa tăiată dintr'ună singură smaragdă sta deschisă. Ei putură vedea în lăuntru bisericei de rubine și acolo zăriră o sală pompoasă. La intrare îi primiră șese feciore drăgălașe, bineventându-i cu cântece și sunete de harfe. Ei trecură pe lângă ele în sală. Hassanu privind în jur, stetea cu gura căsoată. Coperișulă salei era de porfiră, sémănată cu mărgăritare și diamantă, cari scilpeau ca stelele; padimentulă era de aur și păreții de rubin. Din sală pășiră într'o odaiă mai mică, totu așa de strălucitoare. Aici într'un colț, era o grămadă de aur, într'altulă una de rubin, în altă treilea ună uroieră de argint, er în altă patrulea o grămețioră de pământ negru. În mijlocul bisericei însă era ună catedrală de aur, pe elă ună cosoiugă de argint cu coperișulă ridicat, în cosoiugă stetea întinsu, de gândeai că dorme, un om cu o cunună minunată de diamante pe cap. D'asupra piciorilor lui

Proiectul de statute

pentru înființarea și administrarea grânelor
bisericesci gr. cat. din districtul V. A.
Diaconatul al Sărvadului.

Articolul I.

Scopul grânelor.

§ 1.

Scopul grânelor este de a veni în timp pe lipsă în ajutorul populației gr. cat. din parohia, eventual în ajutorul tuturor, fără considerare la confesiune și cu o cale a aduce și ore-care venit anual bisericii române gr. cat. în altă careia sînt s'a înființată.

§ 2.

Grânelul se va numi „Grânelul bisericii române gr. cat. din parohia.....”, și va forma proprietatea exclusivă și nealienabilă a bisericii române gr. cat. din parohia respectivă.

§ 3.

Grânelul va servi ca fond permanent pentru respectiva biserică română gr. cat. și încâtă venitul lui nu se va întrebuiți spre întregirea fondului până la ună maximă anumită pretinsă de împrejurările și indigențele locale — va servi:

a) spre acoperirea speselor anuale bisericesci și parohiali, și
b) în câtă și până când caracterul școlii va rămâne și pentru viitor confesional român gr. cat. spre a procura rechizitele de instrucțiune respective spre acoperirea speselor anuale ale școlii române gr. cat.

Articolul II.

Modul înființării grânelor.

§ 4.

În fiș-care parohia matră, ori filia gr. cat. cu biserică din întreg districtul V. A. Diaconatul al Sărvadului, unde până acuma de fapt nu s'a înființat, încă în anul curent are să se înființeze grânelul bisericesc.

§ 5.

Fondul grânelor bisericesc se va înființa:

a) prin ofertele benevole ale particularilor;
b) prin repartitiunea de cereale și cucuruză asupra tuturor familiilor române gr. cat. din parohia (matră, filii) făcută de comitetul administrativ (§ 7); la facerea acestei repartitiuni însă comitetul va fi cu convenită considerațiune la starea materială a deosebitelor familii ori singuraticii, precum și la alte împrejurări eventuale;

c) prin secerarea (strana) și lucrarea în parte a unor pământuri sau a cutărui teritoriu comun în favorul grânelor bisericesc, și în fine:

d) prin ori ce alte întreprinderi și operațiuni economice, ce ar conduce la acest scop.

§ 6.

Tote familiile române gr. cat. din parohia, fără considerare la starea lor de independență, ori de serviciu, precum și singuraticii, cari după înființarea grânelor se vor așeza stabil în parohia câștigându-și proprietate, ori de

s'ar așeza și numai pe un timp ore-care nedeterminată, ca privatieri, profesioniști, industriași, ori arăndași, nevindu-se casul prevădută în § 5 a), prin comitetul administrativ se vor îndatori a contribui la fondul grânelor bisericesc odată pentru totdeauna acea cantitate de bucate, ce li-se va veni în înțelesul modalității prevădute în executarea §-lui 5 b)

Articolul III.

Administrarea grânelor bisericesc.

§ 7.

Grânelul îl va administra adunarea generală bisericescă prin un comitet ales din sinul ei; președintele acestui comitet va fi totdeauna parohul, respective administratorul parohial gr. cat. local.

§ 8.

De membru al adunării generale cu vot deplin se va considera totuși insul, care a împlinit etatea de 20 de ani, și afară de acesta după—prescrierea §§-lor 5 și 6 — a contribuit la înființarea sau la înmulțirea fondului grânelor.

Membrii adunării, ori ai comitetului, nu vor pute fi substituiți.

§ 9.

Președintele ordinari al adunării este protopopul (administratorul oficiului protopopesco) tractual și în absența acestuia parohul (administratorul parohial) local. Adunarea generală va ține cel puțin două ședințe ordinari la an: una în Ianuarie (cu ocaziunea visitațiunii canonice, ori a reviziunii rațiunilor), și alta în Iunie, spre a se informa și delibera în chestiunile ce privesc grânelul.

§ 10.

Adunarea generală pentru administrarea, respective manipulara grânelor la propunerea președintelui, va alege dintre membrii săi un comitet administrativ, care pe lângă președinte, va consta cel puțin din cinci, sau cel puțin din zece inși; ca membru în comitet numai acela va pute fi ales, care — pe câtă va fi cu putință — va scrie și cetii, și afară de acesta va dispune de garanții suficiente morale și materiale.

Membrii comitetului vor fi aleși pe trei ani și după expirarea acestora, vor pute fi realesi.

§ 11.

Comitetul administrativ va alege din sinul său pe timp de 3 ani un curator manipulant și un curator controlor, ambii omeni onesti, de încredere și cu destulă garanție materială și cari vor scrie și cetii.

§ 12.

Pentru dauna de ori ce natură, ce ar primi grânelul va garanta cu averea proprie în locul primului curator manipulant și controlor (§ 22) și în altă doilea loc toți membrii comitetului în solidum.

Articolul IV.

Modalitatea împrumutării din grânel

§ 13.

Bucatele adunate în grânel se vor

da împrumut pe lângă anumite procente; procentele, precum și alte condițiuni ale împrumutării, le va stabili comitetul din an în an într'una din ședințele sale, ce le va ține în luna lui Mai, ori în a lui Iunie, și — pentru orientare — le va aduce la cunoștință publică.

§ 14.

Totuși insul, care va voi a împrumuta bucate din grânel, se va prezenta (în persoană) și insinua la președintele comitetului, arătându, câte și ce fel de bucate ar dori să împrumute, și cine îi vor fi cavenții.

§ 15.

Președintele în cea mai de aproape ședință a comitetului va prezenta cererile petenților cu propunerea sa motivată, la ce comitetul prin majoritate de voturi va acorda ori va respinge cererea și în cazul din urmă prin ședință (crâșnicul) bisericii în parohia va încunoștința pe respectivii.

§ 16.

În cazul, când ar fi a se hotărî între mai mulți petenți cu aceeași, respective cu destulă garanție, se vor prefera:

a) fără considerare la locuință și confesiune, aceia, cari — luându în considerare scopul umanitar al grânelor — fără ori ce îndatorire au contribuit, sau ar da suficientă garanție, cumcă vor oferi, respective contribui la adăugarea fondului grânelor;

b) acei credincioși români gr. cat. din parohia, cari cad în cadrul și au satisfăcut pe deplin și punctual dispozițiilor din § 5 b) c) și d) și § 6: în fine:

c) fără considerare la locuință și confesiune, toți aceia, cari vor oferi garanția suficientă pentru restituirea deplină și punctuală a bucatelor împrumutate.

§ 17.

Cei din alte parohii (străine) rămânând în deplină vigoare dispozițiile §-lui de mai înainte (16), se îndatoresc (pe lângă alții străini) a produce cel puțin ună cavență cu deplină garanție din parohia (comuna) aceea din altă cărei grânel vooce a se împrumuta.

§ 18.

Împrumutările încuvințate (în sensul §§-lor 15, 16 și 17) prin comitet, se vor efectui astfel:

a) petentele va prezenta o obligațiune timbrată după formularul primă, subscrisă sau subsemnată cu mâna proprie de dănsul și de cavenții lui, în prezența a două mărturii, cari vor scrie și cetii și cari vor cunoșce în persoană atât pe împrumutător, câtă și pe cavenții lui; martorii ca atari asemenea vor subscrie obligațiunea.

Pentru blancheta de obligațiune, de cari se va îngriji fiș-care biserică, se va solvi 6 cr., din cari 5 cr. vor fi pentru proviziune.

b) Curatoarele manipulantă, primind obligațiunea dela debitor în prezența curatorului controlor și în măsura aceea și atâtea bucate, cari și câte vor fi însemnate în obligațiune.

§ 19.

Timpul împrumutării dela o recoltă până la cea mai de aproape recoltă pte fi ori și când; der prin această împrejurare nici procentele, nici alte condițiuni de împrumutare statarite (§ 20) nu se vor alătura ori strămuta.

§ 20.

Termenul pentru stringerea bucatelor împrumutate din grânel, după împrejurările locale, îl va stabili comitetul administrativ; der acestu termen nici când nu se va estinde peste 20 August pentru cereale, er pentru cucuruz peste 20 Decemvre.

(Va urma).

Unu învțătoru perduto.

Din Chioru ni-se scrie:

„Invțătorul Vasiliu Ghețe din Variagu (protopopiatul gr. cat. al Șomcutei mari, diecesa Gherlei), funcționează de vre-o 15—16 ani ca invțător în această comună, fără de-a fi ajunsu nici măcaru la atata, ca copiii să scie scrie și cetii. Sub invțătorul de mai înainte toți școlarii sciau scrie, cetii și socoti, de când însă o venit Ghețe, a intrat erăși întunerecul în sat și din cauza neglijenței lui este ținut îndertu unu popor întregu.

Invțătorul Ghețe mai e apoi omu slab și în alte privințe. Elu și-a luat de soțu o Ungurică, pe unu copil alu său l'a botezat cu numele „Arpad”, pe care în anul acesta l'a înscrisu la școla de stat din Șomcuta mare, unde declarase mai astă-tomnu, că pe Arpad nu-l va lăsa să asculte nici măcaru religiunea în limba română, ci-l va înscrisu la plebanul rom. cat.

Pe noi nu ne îngrijesce creșterea, ce vré s'o dea invțătorul Ghețe fiului său Arpad. Decă elu vré să se ducă în tabera străină, ducă-se, căci și așa Arpași și Iude în nemul nostru nu ne trebuesc.

Der întrebarea e: cum pte unu asemenea individ să funcționeze ca invțătoru la o școlă românescă? Noi scim, că pentru neglijența invțătorului față cu școla e de-o potrivă responsabil și preotul din sat. Întrebăm deră, cum a putut suferi preotul din Variagu, ca școla de sub îngrijirea sa să fiă atata timp neglijată și batjocorită într'unu mod atatu de condamnabil? Der apoi protopopul din Șomcuta-mare așa scie să țină în respectu pe invțătorii și pe directorii școlari de sub conducerea sa? Recomandăm casul atențiu-

atârna dela operișu o tablă de argint, pe care era scrisu cu litere de foc: „Vița omului este somn și deșteptarea lui marte.”

— „Etă”, dișe Padmanaba cătră Hassan, „acesta este cadavru celui mai puternic principe de pe pământ, care odinoră a stăpănit Asia întregă și pe poporile din Africa. Elu a fost, care cu mii de ani înainte de asta a poruncit să se clădească această zidire sub-pământă și a intrat în ea, când a simțit, că i-se apropiă sfârșitul vieții. Elu putea face fel de fel de farmece; elu a fost cel mai înțelept om din căți au trăit în lume. Cu tote astea a trebuit să moră pentru că totă puterea omenescă este slăbiciune și pulbere se pface înainte lui Allah.”

După aceea i-a arătat tote bogățiile juru împrejur. La pământul din colț stete în loc. „Privesce la această grămeziară de pământ”, dișe el, „din materia această neînsemnată s'au făcut tote comorile, ce le veți aici. Decă moi pământul acesta cu apă din urciorul de argint de colo și iai din elu numai câtă prinți cu mâna, ești în stare să străformei tote metalele Egiptului în

aur, tote petrele în nestimate de tot felul”. — „Minunat, minunat!” bombăni Hassan. — „Încă nu ți-am descoperit tote virtuțile pământului acestuia”, dișe Padmanaba mai departe, „el are mai multe virtuți. De puterea lui fugu tote boale, tote plăgile omenimei. Când ești de marte și se pare că nu mai e uic mântuire, inghite numai câtă e un grăunte din pământul acesta și eră ești sănătos, ca mai înainte, ba încă mai voinicu ca de altădată. Ce e mai mult, decă îți frezi ochii cu pământul acesta, atunci veți tote duhurile dintre cer și pământ și tote trebe să asculte de poruncile tale. Ecă, și comorile acestea vou se le împart cu tine. Creți tu, că te iubesc?”

— „Prea puternice magistre”, dișe Hassan, „cum se mă îndoesc eu despre acesta și cum se-ți mulțumesc?”

— „Iubesc-mă domol”, dișe Padmanaba, „și suntă mulțumit. Să-mi fi credincios și să nu mă tradeți nici-odată și bine-ți va merge. Acum alege-ți câte-va olenodii și apoi vină, predă-le tatălui tău, ca semn de prietinie mea față de tine.

Hassan a ales mulțime de rubini și

diamante și cu inima plină de mulțumire pășia alătura cu bunul bramiu prin sale, prin odă și prin curte, îndereptu cu scări, afară și apoi acasă. Fântâna îndată ce au eșit ei, se umplu erăș de apă.

Tatăl lui Hassan era mai nebu de bucurie, când îi dede fiu-său comorile, ce i-le adusesse. Elu îndată a început cu negoțu de limonadă și de aici înainte trăi în belșug și în tot felul de comodități. Padmanaba însă introducea pe Hassan, ca și mai înainte, în tote lucrurile bune și în tote sciințele.

Nenorocirea însă a vrut că mama vitregă a lui Hassan să fiă o femeie forte șgăroită și lacomă. Această femeie netrebnică nu era mulțumită cu averile, ce le căpătase fiul ei din bunătatea lui Padmanaba. Ea voia să aibă tote averile și bogățiile ascunse în fântână. De aceea dișe odată cătră Hassan: „ascultă iubite fiule, decă vom trăi și mai departe cu atata risipă, ca acum, atunci acuși vom isprăvi cele câteva petre soumpe aduse de tine și atunci erăși ne putem duce să flămânjim, ceea-ce ne va căde forte greu.”

— „Ei, dișe Hassan, n'aibă nici o frică.

Decă s'au gătat pietrele, cu ajutorul lui Padmanaba erăși aducă altele, atunci aducă și o mână de pământ negru, care face minuni. Atunci poți trăi chiar fără nici o grijă.”

— „Acestea tote sunt forte bune, băețele”, răspuse bătrăna, „der cineșă bun, că braminul, bunul tău prietinu, nu va pute muri înainte de a ne căpăta noi cu cele de lipsă? Atunci ce folos avem? De ce nu-i dăci, că mai bine, să te învețe tote bosconiturile de lipsă, ca să te scobori în fântână fără pericol? Decă ți-a dăci, că tote bogățiile din ea vor fi ale tale trebe să te învețe, ca să intri la ele când vei voi.”

— „O, mamă!” dișe Hassan, „mi-e frică, că Padmanaba se va supăra, decă îl voi ruga de așa ceva.”

— „Cel puțin încercă, băețe”, se rugă bătrăna, „decă nu va vră să te învețe, îți va spune elu”. Și atata au tot stat de elu, până ce Hassan s'a dus și s'a rugat de bramin să-l învețe tote cele de lipsă, ca să pte pune mâna pe averi, fără pericol.

Padmanaba intru atata iubea pe tineru, încât nu i-a putut respinge rugarea, de aceea scris pe o foie tote in-

nei veneratului Consistoriu din Gherla, dela care aşteptăm să procedă cu totă energia în astfel de împrejurări.

CARACTERULŪ.*)

Insuşirile caracterului.

4. Adevărul.

S'ar crede, că e de sine înţelesul ca omul să vorbească adevărul şi să lucreze după adevărul, şi tocmai contrarul se întâmplă. Societatea nu se mulţimesce cu aceea de a ne sili la acele scusabile minciuni de complăntă, ci ne sileşte şi alte minciuni nescusabile, sau se încercă foarte adeseori cu succes să face acesta.

Domna lume are nespuse putere şi influenţă, deşi este o persoană comună, orî tocmai pentru aceea; căci din ceva comună e făcutul omului.

Mulţi bărbaţi, der înainte de toate femeile sunt sclavii clasei la care aparţin. Intre ei există, nu se ştie de ce, o conjuraţiune tacită a tuturor în contra fiecăruia, aşa că acesta nu cutază să fiă aşa cum e adevărul să se fiă adevărat. Fiă-care cercu şi fiă-care clasă, fiecare rang şi fiecare stată are obiceiurile şi datinile sale, cari se păstrează cu atât mai strict, cu cât mai neînţelese sunt. Unii se'nţelenesc în mode, alţii în păreri; alţii altfel; puţin au curajul de a sparge zidurile aceste ţesute de paiangini şi de a trăi — nu cum le place, ci cum este cuminte şi corect. Omenii umblă după modă, fiă în îmbrăcăminte, chiar cu riscul de a se ruina. Unul începe şi ceilalţi urmăză şi aşa mână unul pe altul înainte, până ce nu se mai pot opri. Trebuie să se ţină de modă, obiceiuri etc. decât nu pe spelele proprii, atunci pe ale altora, pentru că nu voiesc să mărturisescă, că mijlocele nu le ajung. Aşa omul intră în datorii şi devine mincinos; căci a cheltui, ce nu este al nostru, este o minciună cu făpta, care e mai rea decât o minciună cu vorba.

Lipsa de curaj moral se arată în viaţa publică nu mai puţin ca în cea casnică. Odi-

niară slugărnicia se arată în aceea, că nu cutează să spună adevărul celor mari; astăzi ea se arată mai mult în aceea, că nu cutază să spună adevărul celor de jos. Acum, când domnesc masele, este totu mai mare inclinarea de a le linguşi şi de a nu le spune decât cuvinte dulci.

Azi nu se mai caută favorul omului celui mai nobil, cult şi de caracter, ci acela al omului de jos şi necult, pentru-că vutul acestuia este de regulă al majorităţii. Chiar omenii cu vedă, bine crescuţi şi avuţi se plecă dinaintea acestora, spre a câştiga voturile lor. Ei mai bucură sacrifică principiile lor, decât favorul poporului. Este în adevăr multu mai uşor de a se pleca, de a linguşi şi de a făţări, decât a fi cu hotărâre bărbătescă şi marinimos; e mai uşor a ceda prejudițiilor, decât a paşi contra lor. Celu ce vrea să înote în contra curentului trebuie să aibă tărie şi curaj: cu curentul poţe merge orî ce pesce mortu.

Acăsta josnică peţire a favoiei şi simpatiei poporului a luat în timpul din urmă prea mari dimensiuni şi strică caracterele, precum mărturisesc însuşi principii Bismark: politica strică caracterul! Şi totuşi acestu bărbatu a uimit prin francheta sa pe cei din şcola vechiă diplomatică, care se îndreptă după aksioma: Limba o are omul, pentru ca să-şi potă ascunde gândurile. — Wotton nu fără cuvântu a descriu pe unu ambasadoru „ca pe unu omu de omenia, pe care l'u trimitu încocoise încolo, ca să minţă pentru binele ţerei sale“, der din cauza acăsta a căduţ în disgrăţia Regelui.

Der ceea ce mai de multu era numai tristulu privilegiu alu unora, se lătesce acum totu mai multu. Devisa vechilor omenii de stat: Lumea vrea să fiă înşelată, aşader fiă înşelată! o urmăză încă prea multu aleşii de azi ai poporului.

Conştiinţele s'au lărgit aşa de multu, încatu acesti aleşi au altă părere în dietă şi altă înaintea alegătorilor lor. Ei linguşesc în publicu prejudițiile, pe cari în interiorul le recunosc ca periculoase. Metamorfosele politice devin totu mai dese, şi chiar făţarnicia abia mai pare vrednică de despreţuitu.

Aceeaşi laşitate se arată în josu ca şi în susu. Făţarnicia la cei mai de susu promovăză aceleaşi însuşi şi în josu. Dacă omenii cu înaltă poziţie n'au curajul de a-şi spune părerea, ce se mai aşteptăm dela alţii? — Ei se voru tupila după esemplulu ce li se dă, voru dice da, când ar dice ba, voru vorbi într'unu felu şi voru lucra altfelu.

(Va urma.)

Influenza.

Am arătat în numărul din Dumineca trecută unele trăsuri din istoricul şi însuşirile influeiei. Acum mai reproducem după „Apărătorul sănătăţii“ următoarele date:

Incătu privesce cauza influeiei, nimenea nu se îndoesce, că cauza aceste boie este unu microbu, ba unii cercetători, între cari şi d-lu profesoru Babeşu dela Buourescu, spunu, că au şi dovedit acestu microbu.

Timpulu dela intrarea sēmēnei seu a microbului în omu şi până la izbucnirea boiei este forte scurtu: dela câteva ore până la 1—2 zile. Izbucnirea influeiei se întâmplă repede şi deodată şi tocmai acestu început este unu dintre semnele cele mai caracteristice ale influeiei.

Cu toate acestea izbucnirea boiei se poţe face şi cu încetulu: se arată mai întâi unu rău în totu corpulu, însoţitu uneori de unu uşor guturaiu cu puţină tusa şi apoi după 1—2—3 zile, se declară căldură, aşa că pielea se infierbăntă, faţa se aprinde şi răulu din totu corpulu cresce forte.

Din cele ce s'a dîsu reese, că influeia începe în deosebite chipuri şi se dice, cu dreptu cuvântu, că tipurile influeiei sunt totu atât de multe ca şi bolnavii.

Cu toate acestea observatorii privesc trei forme ale influeiei, cele mai dese: 1) forma nervoasă, 2) forma toracică şi 3) forma gastro-intestinală.

Să ne desluşim asupra fiă-căreia din aceste trei forme.

1) Forma nervoasă. Acăsta formă a influeiei se numesce nervoasă pentru că în ea predomină turburările nervoase: o durere de capu grozavă, în cele mai multe casuri; însoţită de delere de ochi, când aceştia vedu lumină; însoţită de vărsături şi de tragere la somn, seu de o întărire nervoasă pronunţată; durerea de capu este apăsătoare, însoţită de svēnituri adănci, alte-ori de svēnituri înţepătoare. Bolnavii au simţirea unei stringeri a fruntei, a templelor şi adesea se plângu de dureri numai în-

poiul ochilor. Cătră sēră şi nōtea bolnavii sunt forte agitaţi, se rostogolesc continuu şi nu-şi găsesc locu în care să stea liniştit unu timp, orî câtu de scurtu. Au sete viă şi unii chiar delirăză, spre diminţă vine puţin linişte şi cei mai mulţi pătimaşi îşi aducă aminte visiunile ce au avut, în somn seu fiind deştepti.

Pe lângă durerile de capu, se mai vedu şi alte prin prejurulu gātului printre cōste, pe la şolduri şi în membrele inferioare. Uneori vin în mēduva spinării. În generalu durerile nu ţin mai multu de 12 ore; în casurile cele mai grele ele chinuesc pe pătimaşu mai multe zile.

În cele din urmă pătimaşulu cade într'o slăbiciune seu lipsă de putere însemnată; nu mai poţe avē nici o energiă, nici corporală, nici sufletescă şi acăsta lipsă de putere durăză multu, mai multu timp decât a ţinut bōla însăşi.

Mulţi suferinţi perdū răbdarea, în convalescenţă îşi încercă puterile, reluându-şi ocupaţiunile obiicnute, der acăstia se expun forte; se expun la revenirea (recăderea) boiei, care acum este primejdiosă, pentru-că pătimaşulu este slabu.

În adevăr, cei mai mulţi dintre cei ce s'au perdut, sunt aceia, cari s'au expus la recădere, părăsindu odihna şi îngrijirile igienice mai nainte ca bōla să se fi stinsu complectu.

În unele casuri rarî s'au vedut turburări nervoase forte serioase: eşire din minţi, bōla copiilor, ameţeli, greutate în respiraţiune, etc. Dintre toate turburările nervoase, cele mai desu observate sunt durerile de capu, durerile în încheiături şi muşchi. Persōnele nervoase au aceste turburări nervoase forte pronunţate.

II. Forma toracică. Prin forma toracică se înţelege acea formă a influeiei, în care cele mai multe turburări se petrec în gāt şi în pieptu. Aceste turburări consistă în guturaiu mare, în usturime, usoăciune şi iuţelă în gāt şi pe pieptu, însoţite de tuse uscată în generalu, celu puţin la începutu.

Turburările acestea pot fi forte uşore şi forte grele. În acestu din urmă casu, bolnavii se îndăduesc, (nu pot respira cu înlesnire) tuşesc grozav şi scotū o flegmă cleioasă.

În aceste turburări grave se poţevi o bronchită primejdiosă şi chiar o adevărată inflamaţiune a celei mai însemnate părţi a plămănilor. În toate aceste casuri se vede o căldură însemnată. În asemenea casuri ajutorulu medicului este de neapărată trebuinţă.

III. Forma gastro-intestinală. Prin forma gastro-intestinală se înţelege aceea

strucţiunile, rugăciunile şi toate formulele acurate, şi-i spuse cu d'amăruntulu, ce şi cum, aşa că era peste puţină să greşescă. Hassanu îi mulţumi, alergă îndată la mamă-sa şi dise: „Eocă, aici am cheia, acum poţi trăi fără grijă!“

Trecură câteva zile şi femeia cea rea chiamă pe băiatu la sine şi-i dise: „Ascultă, am vorbitu cu tatăl tu şi am hotărîtu, ca astăzi să intrăm în suterană şi să scotem bogăţii. Prin urmare ne vei conduce acolo.“ — „Da“, dise Hassanu, „o să vă conduc!“ — „Mai departe am hotărîtu“, adause ea, „să omorim pe braminulu Padmanaba, îndată ce ne vom convinge, că ţi-a spus adevărulu. Pentru-că cine poţe soi, decât elu nu va împărtăşi şi altora secretulu? Hassane, tu să-i infigî sabia în piept!“ — „Cum?“ strigă Hassanu, „eu? Să-l omor eu? Pe binefăcătorulu meu, pe pretinulu meu, pe omul, care ne-a grămăditu cu noroc şi bogăţii, pe acela să-l omor? Nici-odată, nici-dată, mai bine mă omor pe mine însu-mi.“

Bătrâna îl totu îndemna, îl rugă, îl ameninţă, îi porunci. Hassanu însă rămase statornic. În sfîrşitu ea chiamă într'ajutor şi pe bărbatu-său, pe tatăl

băiatului. Der şi acesta se încercă îndesert să sdruncine statornicia fiului său. — „Ei bine“, dise tatăl în fine, „decă nu vrei, fiă, trebuie să ne mulţumim şi cu asta. Atăta plăcere totu poţi să mi faci, ca să-mi areţi fōia, ce ţi-a dat o braminulu.“ Hassanu nici-cum n'a vrut să i-o arete. — „Cum?“ strigă tatăl său, „aşă ne respătesc tu binefacerile noastre? Nu te-am luat noi de pe strade, când umblai ca unu cerşitoru? Nu te-am îmbrăcatu, nu te-am săturat, nu ţi-am dat de beutu, nu te-am crescut noi?“

Da, aşă au făcut ei, der numai din interesu pentru-că îl puteau întrebuiţa bine în negoţulu lor. — „Bine“, dise în fine Hassanu, „nu vreu să trecu de ne-mulţumitoru, vă dau fōia, der jură-mi, că bunului Padmanaba nu-i veţi face nici unu rău.“ — „Jurăm“ răspuseră îndată părinţii cei răi, deşi n'aveau de gându să ţină jurământulu. Atunci Hassanu scōse fōia şi le-o dete. Der abia puse tatăl său vitregu mâna pe ea şi deodată să aruncă asupra lui Hassanu, îl trânti la pământu, îl legă fedeleşu şi-i dise: „Aşa, acum stai aici, şi chiamă să-ţi ajute prietinulu tău celu bunu, decât să-ţi ajute prietinulu tău celu rău, decât să-ţi ajute prietinulu tău celu bunu, decât să-ţi ajute prietinulu tău celu rău, decât să-ţi ajute prietinulu tău celu bunu, decât să-ţi ajute prietinulu tău celu rău.“ Zimbi apoi în modu batjocoritor

şi eşi din casă împreună cu femeia sa cea răutăcioasă. Inouiară uşa după ei şi alergară la fântână să fure comorile. Pe braminu voiau să-l omore într'ascuns noptea. Allah însă grija de Hassanu şi statornicia lui a fost respătită. Padmanaba adevăratu află dela unu duhu, care sta în serviciulu lui, chiar în cēsulu acela, toate cele petrecute, de aceea părinţii nici nu eşiră bine din casă, şi elu şi alergase la Hassanu şi-i deslegă legăturile. — „Scolă şi urmăză-mă iubite şi credinciosule fiu,“ dise elu prietinesc şi cu dragu, „vino şi vedu, cum nemulţumire şi lăcomia îşi au răsplata lor?“ Hassanu se ridică şi eşiră împreună.

Neguţătorulu de limonadă intră aceea fugise la fântână arđându-i inima după bogățiile a căroru cheia era în mâna lui. Fără grijă şi fără să presimţă vre-unu pericolu, aruncă fōia în fântână şi înaintea talismanului sări lăcatulu, se deschise uşa, arapul să aşternu la pământu în faţa parolei şi când se sufle asupra lui bălaurii, cari aruncau focu, se făcură nevăduţi. În chipulu acăsta ajunseră la intrarea bisericei. Cu lăcomia se aruncă femeia asupra comorilor, pe cari le zări juru împrejur şi

se încercă cu ele aşă tare, încatu gemea sub ele. Totu ca ea trebui să facă şi bărbatul ei. Elu puse mâna pe rubin, pe aur, pe diamante şi după ce se încercă cum se oade, găfăind plecă cu nevasta să eşă afară. Abia păşiseră însă din biserică în curte, de-odată le săriră înainte răcnind doi lei puternici, cu gurile căsate şi cu ochii învăpăiaţi şi din aeru rēsună o voce: „blăstămaţilor şi trădătorilor, mōrtea să fiă răsplata nelegiurii vōstre!“ Şi lei într'o clipă se aruncă asupra lor şi-i făcură mii de bucăţi. Padmanaba însă şi Hassanu, legându-se într'o trăsura de nori să scoborî din aeru, de unde vedură sfîrşitul tristu alu celor doi răutăcioşi. Ei scōseră cadavrele afară şi le înmormentară.

Hassanu rămase favoritul braminului, care îl instrua în toate înţelepciunile, făcându-l mai mare peste toate spiritele din aeru şi de pe pământu. Mulţi ani au trăit împreună fericiţi şi lui Hassanu nici-odată nu i-a părut rău, că s'a o-pusă ispitei răutăcioşilor săi părinţi vitregi şi că a rămasu cu statornicia pe lângă ceea-ce este bunu şi cuviinciosu.

în care turburările din stomac și din intestine s'au mai mult decât în cele mai mari, cum ar fi dureri în stomac, umflarea stomacului, vărsături, constipațiune, uneori însă diaree, limba roșie, caldă, uscată; înghițirea grea și după oricelucru înghițit se produce vărsătură, în fine dureri în pânze (în mațe).

S'a observat în multe cazuri spuzela gurei, abcese s'au apăsime împrejurul dinților, în fine aprinderi de dinți.

Una din complicațiunile cele mai dese, ce s'au vădit în oricelucru de influență, a fost curgerea de puroiu din urechi.

În adevăr, la mulți turburările din nas se duc până în urechi, unde produce puroiu, constituind o boală foarte grea atât pentru viață, cât și pentru auz.

Din partea ochilor s'au vădit asemenea multe boale venite numai din influență. Dintre bolnavii, cari au murit, la cei mai mulți influența s'a înțins în plămâni, în inimă, în cap etc., unde a produs turburări de morțe.

După cum am mai spus, cei mai în primejdie dintre atacați de influență sunt cei slăbiți, fie totu prin influența, care abia începeau să scape și alta nouă a venit, fie prin altă boală, fie, în fine prin oricelucru năravu, care scurge din puteri. Așa d'ar, acum, cu venirea acestui nou vrăjmaș al sănătății și vieții noastre, mai mult decât altă dată, trebuie să îngrijim de puterile noastre.

Influența este ceva greu de cunoscută mai ales la începutul epidemiei, însă odată ce epidemia s'a declarat, cunoșterea bolii devine ușoară. Cu toate acestea, totu se pot face greșeli chiar și în cursul epidemiei, pentru că ea nu numai nu suprimă complet pe celelalte boale, d'ar, ca toate epidemiile, și ea schimbă în cât-va fisionomia celor mai multe din celelalte boale, ăr această schimbare consistă în aceea, că celelalte boale iau în câtva și caracterul influenței.

Până astăzi nu există medicament special, adecă medicament, care fiind dat, boala se înceteze îndată prin acesta. Dintre toate medicamentele, acelea cari au dat cele mai bune folose, combatând durerile și scădând căldura pătimașilor, sunt chinina și antipirina. Un gram de chinină amestecat cu 2 de antipirină împărțite apoi aceste 3 grame de medicament, în trei pachete și luate în trei rânduri în cursul celor 24 ore, este doza ce trebuie să ia un om mare.

Pentru copii însă se va da o doză mai mică. Antipirina se poate lua în doză doită de aceea, în care se da chinina.

În cazul, în care turburările produse de influență vor fi mari și în cari se vor vedea și complicațiuni, adecă se va bănu cel puțin, cumc' vr'un organ însemnat din corp, cum ar fi plămâni, inimă, mațe, creierul, urechile, ochii, etc. se vor fi îmbolnăvit, adecă influența va fi făcută în aceste organe un cuib de desvoltare mai puternică, nu trebuie să se perdă timpul fără a căuta un medic.

P O V E Ţ E.

Frigul și animalele de casă. Naturalistul francez Colin, după un studiu îndelungat, a prezentat academiei franceze un raport în care arată, că dintre toate animalele de casă, iepurii de casă știu răbda mai bine frigul. Iepurii de casă de plin desvoltat, așezați în colivă de fier, au fost lăsați afară pe zăpadă timp de 5—6 zile, unde au suportat un frig de 10—15° C., fără să fi pierdut din căldura internă a trupului, decât o parte foarte mică și neînsemnată. După iepurii de casă mai bine știu răbda frigul

oile, apoi porcii. Câinii sunt mai gingași de frig; găinile și curcile însă, decât sunt uscate la pene, se pare că nu simțesc frigul mai de loc; făcându-se însă cu ele încercare, s'a constatat, că la frigul iouă cu una până în două săptămâni mai târziu.

Săpun pentru scoterea petelor din haine. Se se amestece 500 gr. săpun alb bine uscat și ras cu 5 gălbenușuri de ouă, 15 gr. sare de masă pisată foarte mărunț și atâtă apă de fier de bou, câtu se poate face o cocă destulă de môle. Acestă amestecătură se poate prepara mai ușor în puile de marmură, frecând o bine cu un pisalog de lemn. Acestă cocă, tăiată în bucăți pătrate ca săpunurile cele mici, se usucă la aer liber. Cu acest săpun se servim ast-fel: se scutură mai întâi de praf materia s'au haina pătată, după aceea se udă bine cu apă curată părțile pătate, se spală cu acest săpun și se limpedește cu altă apă curată. Astfel petele vor eși de totu.

Scutirea plantelor de îngheț. Plantele din odaiă, de cumva sunt aproape de ferestră și de cumva în odaiă nu s'a făcut foc, așa că ne temem ca nu cumva să înghețe în decursul nopții, putem să le scutim în contra înghețului s'au așa, că le acoperim s'era cu hârtia. Hârtia, fiind un conductor foarte rău de căldură, pe deoparte nu lasă să intre frigul la plante, ăr de altă parte nu lasă să se imprăști căldura evaporată din plante. Al doilea mijloc de a scuti plantele de îngheț constă în aceea, că între plante se așază s'era hârburi cu apă; când frigul începe a se mări, apa radiază căldură, care scutesc plantele de îngheț. De altmintelea, pentru ca plantelor peste totu să le m'ergă bine, nu trebuie să uităm, ca pământul de lângă rădăcina lor să-l săpăm din când în când, deorece în urma udării cu apă, pământul se îndesă la rădăcina plantei așa de tare, că nu mai poate străbate prin elu nici aerul, nici apa, care evaporază fără a fi străbătută la rădăcină, ăr fără aceste două elemente plantele nu pot trăi.

Ingrășarea găinilor. Sunt mai multe moduri de-a ingrășa găinile, d'ar dintre toate cel mai practic până acum s'a dovedit a fi ingrășarea găinilor cu tăieței de aluat. În Franța cei mai renumiți cultivatori de galițe ingrășă găinile cu tăieței făcuți din făină fină de hrișcă; făina acesta o amestecă cu lapte cevași cam călduț și astfel făcu un aluat asemenea aceluia, din care se gătesc pânea. În Anglia se face aluatul din făină fină de ovăș amestecat cu lapte, s'au se face din acestea un fel de pastă s'au turtă, din care se ia de câte trei până în patru-ori la și câte o bucată potrivită, ce se așază înaintea găinei și acesta m'ancă apoi din ea câtu îi trebuie. Ingrășarea, ce se face în modul acesta, durează de ce zile. Decă însă voim să ingrășăm găinile cu tăieței, atunci tăieței acestia s'au obicnuit a se face în formă de surlă, groși cam de o jumătate de centimetru și lungi cam de un deget. Acești tăieței apoi s'au că se usucă, s'au se prăjesc puțin. Înaintea de a îndopa găinile cu ei, se înting puțin în

apă curată. Găina, când se scote din cotețu pentru îndopare, trebuie luată cu am'ndouă mâinile pe sub peptu, celu ce o îndopă șede jos, găina o pune sub brațulu stângu, cu mâna stângă se deschide gura găinei; ăr cu drepta se ia câte-un tăiețelu udatu în apă, de pe care însă apa se scutură; tăiețelul se bagă în gura găinei și i se așază de alungulu limbei și apoi cu degetulu arătoru se împinge pe încetulu în gatu, ăr din gatu printr'o ușoară apăsare cu două degete în jurulu gatului, se împinge în gușă. În ziua întâi în cursu de 24 de ore i se dau găinei numai 2—4 tăieței; de aci înainte apoi în fiă-care și cu un tăiețelu mai mult până ce se ajunge acolo, ca să i se dea câte 15 tăieței la și. Trebuie să se țină bine s'era, ca îndoparea să se facă la același timp, pentru ca astfel găinile nici să nu flăm'ndescă, d'ar nici să nu se îndope înainte de vreme. La nici un casu nu trebuie să se îndope găina înainte de a fi mistuit ceea ce a avutu în gușă. Găinile îndopate să se așeze înderetu în cotețu cu aceeași băgare de s'era, precum s'au scosu. Ingrășarea în modul acesta durează trei până în patru săptămâni.

Maxime.

Culese din mai mulți autori, de Ueu.

— Bogăția s'era cu un șerpe, pe care un vrăjitoru îl ține de codă, fără ca să fi mușcatu, d'ar pe celu ce nu știe arta acesta, îl mușcă și-lu înveneză.

— Intelpciunea și virtutea e cea mai mare bogăția a unui om, și cine le posedă pe acestea, acela nu mai are lipsă de altă avere.

— Averele celui s'era constă în mulțămire, — ăr s'era celui bogatu este: sgârcenia și lâcomia.

— Privesce răsăritulu s'erei, fiindcă nu ești sigur, că vei vedea și apusul lui. (Pitagora.)

— Bunătatea poporilor trebuie să fiă ceasornicul domnitorilor. (Ganganelli.)

— Pentru un înțeleptu este nebunia altuia mai folositoare, decât pentru un nebunu înțelepciunea altuia.

— Pentru ca să ne arătăm cu bunăvoința și cu simțu omenescu față ce ceilalți omeni, trebuie să ne încercăm a ne însuși firea și pozițiunea altor omeni, precum și s'era aceluia. (Schiller.)

Oamenii sunt nise actori. Lumea e scena. Întemplantarea compune piesa, noroculu împarte rolurile. Nebunii schimbă scenele, ăr filosofii sunt privitorii. Cei boagați șed în lojă, cei puternici stau în parterre, ăr s'era în galeria. Cămtarii șed la cassa cu ban, aceia însă, pe cari i-a parăsit noroculu, curăț lampelu, ăr timpul ridică și lasă cortina în jos.

— Nici un om nu e așa de bun, ca numelu s'au, nici în bine, nici în rău.

Din traista cu minciunile.

Era vai de capu, de nu erau picioare.

Îi se umpluse Țiganulu r'evășul, câtu nu era modru să mai încapă pe elu chiar nimica și pentru-că totă viața lui a fostu șirul fără de legilor, ăr vorba: „o'atata umblă olulu la fântâna până i-s'era frânge gatul" cătându să se implinescă — la cea mai de-aprope n'edravăniă lu ferecară în obed și i aleseră judecată dr'ptă, să m'ara — după m'ura fără de legilor lu — în sp'nduratori.

Acum ilu cuprind în mijloculu alaiulu și-lu scotu între hotare, unde era loculu pentru astfelu de întemplantă. Lumea totă își ținea privirile așintite asupra lui și i trecea în socotela toate mișcările: de cum p'ășese de îndesatu, de cum își înalță capulu cu mândria, de cum își pleca gatul în ștreang, de cum își face p'almile pumni, când ilu trag în sus, de cum.... sfr... ștreangulu se rupe, ăr Țiganulu cum simțese virtosu sub t'apălig... arde-o pe unde-o pot, ca dela sp'nduratori, l'asându-i pe toți z'apăciți, să cate unu'n gură la altulu.

Cât u a fi fugitu astfelu și până unde, nu v' pot face s'era, o fi însă atata, că mai pe 'nserate mai pe 'ntunecate z'apsi la unu Român și ceru, să i dea s'era.

Românulu, pretinosu din fire, ilu s'erașese ca pe unu drumar fără adăpostu, ba i face și unu patu, cum nu avuse doră nici când se înducea cu țita mamei sale și la capu i pune o perina.

Țiganulu, sdrobitu, cum era din drumulu lui, n'ast'ptă să i facă silă cu imbiatul, se culcă îndat și câtu a-i bate în p'almi o dă la horcitu pe struna cea grosă. Mai nainte însă puse perina de sub capu, sub picioare.

Românulu ilu vede cu capulu at'natu în jos ca o curcubeta de biță și cugetându, că doră a greșitu căpătiulu, scote perina și o îndesă încetinelu, nu cumva să i turbure somnul, sub capu.

Intr'unu târziu se dest'ptă Țiganulu și decă simțese môle la capu, apucă perina și o pune sub picioare.

Românulu ăr o scote și i-o pune la capu, d'ar totu atunci trezindu-se ciroiulu, care nu apucase să dormă bine, o aruncă înderetu și cu totă îndestulirea își întinse ciolanele prăjite pe ea.

— „Auzi, viță r'etăcită", dice acuma Românulu, „doră și-a luat m'ntea câmpii și v'aga p'adurea, să puni tu perina sub picioare și nu ca alți botezați? ori doră pentru aceea-i capulu capu, să fiă mai înteu decât picioarele?"

— „Capu necap", dice țiganulu, „d'ar picioarele s'era, a lor fiă hodina că era vai de capu, de nu erau picioare."

Kavary.

MULTE ȘI DE TOATE.

Sfârșitul lunei.

Cetim în „Rev. lit.": Sfârșitul lunei p'ământesc pare, că se va întemplantă după de ce milioane de ani. Acestu termen a fostu fixat de sir William Thompson, eminentulu fisician englesu, profesor la universitatea din Glasgow. D-nul Thompson spune, că s'era este o s'era vastă, ce merge spre răcoire, adecă tunde să se contracteze prin efectulu gravitației asupra masei lui, d'ar că acestă r'etă se face pe nesimțite, de vreme ce temperatura rămâne încă, în modu sensibil, constantă.

Căldura solară, adogă Thompson, este egală cu acela ce ar trebui pentru desvoltarea unei forțe de 476,000 milioane de cai-vapor, adecă 78,000 cai-vapor pentru metru pătrat superficial a fotosferei. Ori câtu de enorme ni-s'era p'are aceste cifre, teoria dinamică a căldurei ne arată, că s'erei îi este de ajuns o retracțiune de 35 metre pe an pentru a continua să emită în spațiu aceeași cantitate de caloricu. În aceste condi-

ființă, rața fotosferei se scurtază cu aproape o sutime la 2000 de ani.

Momentul va sosi, fără îndoială, când temperatura va scăde cu totul. După calcule foarte precise, vorți trebui de ce milioane de ani până când temperatura se ajungă neîndestulătoare pentru întreținerea vieții pe suprafața globului.

Aceleași date, aplicate la trecutul, arată, că soroze nu pôte avé astăzi o vârstă mai mare ca douăzeci milioane de ani, ori care ar fi origina lui, și ori care ar fi rezultatul isbucnirii lumii preesistente séu acela alt condensatiunei nebuloselorți mai dinainte difuse.

Geologii și naturalisții tind în genere a atribui pământului o vechime multți mai mare. Dér fisicianulți tratândti chestiunea cu întemeiere pe date sigure și resolvândti-o ca o problemă de mecanică pură, nu pôte ajunge la altă concludsiune decâtti, aoea a profesorului Thompson.

Eclipsele anului 1892.

În anulți 1892 vorți fi două întunecimți de soroze și două de lună, dintre carți în părțile nôtreste se vorți vedé numai cele două întunecimți de lună. Întâia întunecime totală de soroze va fi la 14 Aprilie v. Ea va începe la 8 ore 36 minute séra, maximulți îl va ajunge la 10 ore nôtepa, va fini la 12 ore 54 minute nôtepa și va fi vedută în Neuseeland și America méđa-noptală. A doua întunecime parțială de soroze va fi la 8 Octomvre v. Ea va începe la 5 ore 5 minute séra, va fi vedută în America centrală, Grónland, Island. Întunecimea parțială de lună din 29 și 30 Aprilie v. va începe la 10 ore nôtepa, își va ajunge culmea la 11 ore 43 minute și va fini la 30 Aprilie v. la 1 órá 26 minute dimineța și va fi vedută în partea ostică a Asiei în Europa, Africa, America de sud și oceanele atlantic și indian, ér întunecimea totală de lună dela 23 Octomvrie v. va începe la 2 ore 59 minute după amiadti, culmea va ajunge-o la 4 ore 35 minute, finea la 9 ore 47 minute și va fi vedută în Australia, Asia, Europa și Africa.

Scumpă, dér face.

Intr'unți magazinți de delicatose din Berlinți, întră o damă elegantă, și după ce făcu câteva cumpératurți neînsemnate, cerú socotéla. Amploiatulți, care o servea, trecú obiectele pe o fóie de hárțiă și cu unți zimbetți ironic presenta damei nota. — Te înșelți, domnule, díse cumpárétorea, mi-ai trecutți aci 20 de florinți mai multți. — Nicl decum, dómna, a-ți uitatți, se vede bucata de salamuti ce ați luatți de pe tarabă. — Dómna se face roșiă, murmură că a uitatți de salamuti dér întrébă, de ce îi socotesce salamuluti 20 de florinți, când prețul e numai unți florinți? — Așa e, dómna, unți florinți costă, când cumperi salamuluti, dér când îl furți costă 20 de florinți. Dómna plăti îndată și se făcu nevédută.

Banele pricinuite de glonțu în viitorulți rêsboiu.

Noușle puscł cu repetiția de sigurți că vorți face, pe câmpulți de bătăiă, mai mari pustii, decâtti puscile Werndl puse la dosar. Rana însă ce-o face noua pușcă este cu multți mai nestricătósă (escepționândti rânirea părților nobile din corpul omenesc). Asta a declaratți-o mediculți militarți din Berlinți,

Vardeleben, demonstrândti-și suposițiunea cu aceea, că noușle cartușe faotți numai o rană rotundă și sfâșie carnea, fiindcă oțelulți din care suntți pregătite cartușele, nu-și pierde forma, nu se lătesce, ca plumbulți, atară de acésta celeritatea noului cartușu e estraordinară de mare

Tunú uriașu

În Cartagena, la bateria de tunuri Santa-Anna se află unți tunu Krupp ce are unți calibru de 30 1/2 centm. Puterea tunului e așa de mare încâtti svêrle glonțulți la o distanță de 13 ohlm. Greutatea unui glonțu e de 450 kigr.

CăleNDARUL SÉPTĂMĂNEL		Decemvre.	
Săptăm. are 31 zile.		Andrea.	
Sorele		Sorele	
CăleNDARUL IULIAN		CăleNDARUL GREGORIAN	
1891		1891	
Dum.		Dum.	
15 St. Elefterie	27 Ioan Ev. și Ap.	7. 49	4. 14
16 Prof. Ageu	28 Pruncii nev.	7. 49	4. 15
17 S. Prof. Danil	29 Ionathan	7. 49	4. 16
18 Mart. Sebastian	30 Davidu	7. 49	4. 17
19 Mart. Bonifacie	31 Silvestru	7. 50	4. 17
20 Mart. Ignatie	1 Ian. 1892 a. a.	7. 50	4. 18
21 Mart. Iulia	2 Abel	7. 50	4. 19

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 23 Dec. n. 1891.

Sămințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	11.35	11.55
Grâu dela Tisa	80	11.35	11.55
Grâu de Pesta	80	11.30	11.50
Grâu de Alba-regala	80	11.35	11.55
Grâu de Bácska	80	11.35	11.55
Grâu ung. de nordu	80	—	—

Sămințe vechi ori noue	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară		70-72	10.40	10.55
Orzu	nutrețu	60-62	6.20	6.50
Orzu	de vinar	62	6.70	7.15
Orzu	de bere	64	7.35	8.60
Ovșu		39.41	6.25	6.55
Cucuruzu	bănăț.	75	6.55	6.80
Cucuruzu	altu soi	73	6.50	6.55
Cucuruzu	"	—	5.65	5.75
Hirșcă	"	—	6.60	6.80

Têrgul de rimători din Steinbruch. La 21 Dec. n. starea rimătorilor a fost de 134,409 capete, la 22 Dec. au intratți 3720 capete și au eșitți 1328 rămânândti la 23 Dec. unți nu-

măr de 136801 capete. — Se notéză: marfa unguressă veche, grea dela 44 până la 44 1/2 cr. marfa unguressă tineră grea dela 46— cr. până la 46 1/2 cr., de mijlocu dela 45 cr. până la 45 1/2 cr. — ușoră dela 43— cr. până la 44— cr. — Marfa țerănescă grea dela 43— până la 44— cr. — de mijlocu dela 42— cr. până la 44— cr. ușoră dela 41— cr. până la 43 cr. — Marfa de România Bákony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoră dela — cr. până la — cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. Marfa sêrbescă grea dela 43—44 cr. transito, mijlociă grea dela 42—43 cr. transito ușoră dela 40—41 cr. Porci îngrășati de unți anți dela — cr. până la — cr., îngrășati cu cucuruzu dela — cr. până la — cr., îngrășati cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Bursa din Bucuresci din 23 Decembre.

Valori	%	CUMPE
Renta română perpetuă 1875	5 1/2	99. 1/2
Renta română amortisabilă	5 1/2	98. —
ditto	4 1/2	84. 3/4
Renta rom. (rurale convertite)	6 1/2	100. —
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	4 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraș. Bucuresci	5 1/2	—
idem idem din 1884	5 1/2	94. 1/8
idem idem din 1890	5 1/2	98. 1/4
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	7 1/2	—
Credit fonciar ruralu	5 1/2	100. 3/8
idem idem	7 1/2	104. —
Credit Fonc. Urb. din Bucuresci	6 1/2	103. 1/2
idem idem	5 1/2	95. —
idem idem	5 1/2	85. 1/4
Credit Fonc. Urban din Iași.	10 fr	276. —
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	V.N.	—
Banca Națion. ult. div. 83.—	500	1590.
Dacia-România ult. div. 30 lei	200	—
Naționala de asig. ult. div. 32 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 15.—	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 51.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—
Soc. Rom. de Hârție ult.	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârție ult. div.	—	—
Agio în Bursă	—	—
Rubla de hârție	—	—
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	5 1/2	—
Avansuri pe efecte	6 1/2	—
vansuri pe Lingouri	6 1/2	—

Cursulu pieței Brașov

din 26 Decemvre st. n. 1891.

Sanenote românesci Cump. 9.26	Vënd. 9.30
Argintu românesc	9.20
Napoleon-d'ori	9.80
Sire turcesci	10.58
Imperiali	9.58
Galbin	5.45
Leris. fonc. „Albina“ 6%	—
„ „ „ 5% „	—
Ruble rusesci	112.
Marci germane	57.40
Discontulți 6—8% pe anți.	—

Cursul la bursa din Viena

din 25 Decemvre a. c. 1891

Renta de aurți 4%	106.85
Renta de hârție 5%	101.85
Imprumutulți căilor ferate ungare	—
auru	116.80
dto argintu	98.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [1-ma emisiune]	113.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [3-a emisiune]	—
Bonuri rurale ungare	90.70
Bonuri croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu	—
Imprumutulți cu premiul ungurescu	137.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	129.75
Renta de hârție austriacă	92.60
Renta de argintu austriacă	92.25
Renta de aurți austriacă	109.10
Losuri din 1860	137.75
Acțiunile băncei austro-ungare	1013.—
Acțiunile băncei de creditu ungar.	830.50
Acțiunile băncei de creditu austr.	237.—
Galbeni împărătesci	5.59
Napoleon-d'ori	9.34
Marci 100 imp. germane	57.83
Londra 10 Livres sterlinge	117.70

Proprietarți:

Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabilu interimalu:

Gregoriu Maior.

Arêndare prin licitațiune.

Muntele „Sântilie“ din județulu Prahova, România, proprietatea Bisericei Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu, se dă în arêndă pe 3 ani începândti cu 1-a Ianuarie 1892.

Cei ce dorescu a lua în arêndă acestu munte de pășune, are a adresa oferte în scrisu, celu multu până la 31 a. c. v., subsemnatului Comitett, de unde își potu lua și informațiunile de lipsă.

Comitettulu parochialu alu Bisericei Sf. Nicolae din Brașov, Scheiu.

Brașov, 20 Noemvre v. 1891.

729,5—5.

ANUNCIU.

DINȚI ARTIFICIALI.

de cea mai bună calitate montați în cauciucu, séu auru cu prețuri eftine

DENTISTUL D^R. GUST

TÊRGULU PÔMELORU No. 19

709

Hârția de țigări veritabilă francesă

„LE GLORIA“

de Iosif Bardou & fils în Perpignan și Paris

60 medalii de aur, 16 mari diplome de onore, 20 diplome „hors concours“ numai atunc e veritabilă, decât fiecare cârticică portă firma IOSEPH BARDOU & FILS.

Se pôte căpéta în tôte prăvăliile unde se vinde hârția en gros și marfa de Nürnberg, precum și în tôte traficele de tutunu și țigări.

670,10—8

Ball-Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 6.35 per Meter — (ca. 300 roben- und stückweise porto- und zollfrei das fabriks-Dépôt **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

PUBLIKAȚIUNE.

Diracțiunea generală a Căilor Ferate Române face cunoscută prin această, că are

31 posturi de Ingineri vacante

la Serviciul de Intreținere din București, Craiova, Pitești, Buzău, Galați și Iași.

Doritorii de a ocupa asemenea posturi sunt rugați a prezenta cererile D-lor în scris la adresa Direcțiunii generale a Căilor Ferate Române, Serviciul P. la București cel mult până la 15 Ianuarie 1892 st. nou cu arătarea adresei D-lor exactă și anexându documentele următoare:

- 1) Diploma sau Certificat de terminarea studiilor a unei școle speciale de Ingineri.
- 2) Certificat de serviciu.
- 3) Act de naștere.
- 4) Act de căsătorie (dacă e căsătorit) și de naștere al soției, precum și eventual ale copiilor.
- 5) Actele pentru serviciul militar.

Pentru informații mai detaliate doritorii se vor adresa în scris sau verbal la Șeful Serviciului de Intreținere C. F. R., București, Calea Victoriei Nr. 124.

724—15.

Nr. 485—1891.

7373—1.

Concurs.

Pe baza concluderii adunării generale a Asociației transilvane din ședința a II-a ținută în Hațeg la 5 (17) August a. c. de sub pt. prot. 24 pt 3 lit. b și în conformitate cu concluderile subsemnatului comitet din ședința dela 9 Decembrie a. c. de sub pt. prot. 266 se scrie concurs la 2 stipendii de câte fl. 500 v. a.

Unul din aceste stipendii e merit pentru tineri absolvenți de gimnasiu, eventual pentru tineri, cari își fac și-au făcut studiile în regulă la universitate și cari, terminându cursul filosofic, vor să-și câștige și calificarea specială cerută de legea statului (art. de lege 38 din 1868 § 103) pentru școlile civile.

Dintre reflectanții la acest stipendiu vor fi preferați aceia, cari vor dovedi, că au pregătirea recerută pentru de a pute face examenul specială din grupul limbilor și că pe lângă limba română și n aghiară cunosc perfect și limba germană, atât în vorbire cât și în scriere.

La stipendiul al II-lea pot reflecta tinere și tineri, cari avându deja pregătirea recerută pentru arta muzicii instrumentale, deprinderea recerută pe pian (clavir) și talentu musical, doresc a se perfecționa în cutare conservator, spre a pute prevedea eventual muzica instrumentală la o școlă de categoria școlii Asociației.

Cei cari reflectă la aceste două stipendii au a-și înainta cererile instruate în mod corăspunător „Comitetului Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” cel mult până la 31 Martie 1892, avându a include lângă cerere și o schiță a studiului percurs precum și un revers, prin care se deobligă, ca cerându trebuința, vor intra ca puteri didactice în serviciul „școlii civile de tete cu internat a Asociației transilvane”, arătându fiă în cerere fiă separat de aceea, și durata timpului, pentru care reflectă la stipendiul cerut.

Sibiu, 19 Decembrie 1891.

Pentru comitetul Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

G. Barițiu,
preș.

Dr. I. Crișianu,
secretar II.

Avis d-lor a bonați!

Domnii, ce se abonază din nou, să binevoiască a scrie adresa la murt și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Pilulele pentru curățirea sângelui

mai nainte numite „Pilule universale” ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule a probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpate și puține familii se vor afla, la cari ar lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuirii și constipații, precum: perturbarea în circulația feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica în venturi, congețiune la creeri, haomorrhoida (vina de aur) s. c. l.

Prin proprietatea lor purificatoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvovăsc din acesta, precum: gălbănare, dureri de capu nervose ș. a. m. Aceste pilule purificatoare de sânge lucrează așa de ușor, încât nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificatoare de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel” a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15 la Viena, și costă o cută cu 15 pilule 21 cr. v. a. Ună sulă cu 6 cuti costă 1 fl. 05 cr., trimițându-se nefrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă ună sulă cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de ună sulă nu se pôte espeda.

N. B. În urma lăpării lor celei mari, se imităz aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume Pilule purificatoare de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscalitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul cutiei totă aceeași iscalitura în culore roșă.

Diure nenumărate scrisori, prin cari consumentii acestor pilule mulțamesc pentru redobândirea sănătății după ceie mai varii și grele bôle, lăsăm să urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cuie a întrebuințat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Schlierbach 22 Octomvrie 1888.

Stim. D-le: Subsemnatul mă rog a-mi mai trimite 4 suluri cu pilule purificatoare de sânge cari în adevăr sunt foarte folositoare și escelente.

Cu distincă stimac Ig. Neureiter, medicin.

Hrasche lângă Flödnik 12 Septemvrie 1887.

Stim. D-le: A fost voința lui D-șeu, că pilulele D v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îl atribui Dv: Mă răcisem în patul de leușă astelă încât nu mai putem lucra și așa fi sigură dea mörta, decât nu m-ar fi scăpatu minunatele Dv. pilule. D-șeu se vă binecuvintese de mi de ori. Am confiența, că pilule Dv. mă vor face de tot sănătosă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Knif.

Wiener-Neustadt, 9 Decemvrie 1887.

Stim. D-le: În numele mătușei mele de 60 ani fi esprimă cea mai căldurosă mulțamire. Densa a suferit 5 ani de cataru la stomacu cronic și de apă. Vieta îi era un chin și se cedează dea de perdută. Prin întâmplare a că-

pătă o cută cu escelentele Dv. Pilule purificatoare de sânge, și după o întrebuințare mai îndelungă s'a vindecat.

Cu distincă stimă Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gföhl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le: Subsemnatul se rog a mai trimite 4 suluri cu pilulele Dv. în adevăr foarte folositoare și escelente. Nu pot întreba fără ca să vă exprimă recunoștința mea în privința valoarei a acestor pilule, și le voi recomanda unde numai se va putea tuturor suferințelor. Vă autorizez, ca această a mea mulțamire să o folosiți după plac și pe cale publică.

Cu distincă stimă Ignaz Huhn.

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le: Vă rog a-mi trimite ună sulă cu 6 cuti din pilulele Dr. universale purificatoare de sânge. Numai minunatele Dv. pilule am să mulțamesc, că am scăpat de o suferință de stomacu, care m'a chinat 5 a l. Aceste pilule n'are să-mi lipsescă nici-odată și exprimă prin această mulțamirea mea cea mai căldurosă.

Cu cea mai mare stimă Ana Zwickl.

Liqueur din plante de Alpi, dela W. Ottm. Bernhard din Lindau în contra tuturor greutăților la stomacu. O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumătate buteliă 1 fl. 40 cr.

Alfiă americană, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor reumatice: durerilor la șirea spinării, junghii, ischias, migrenă, dureri nervose de dinți, dureri de capu, junghii la urechi etc., 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi, de Dr. Romershusen pentru întărirea și conservarea vederii, în flacone originale a 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatul balsam englezesc, 1 sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei (Flakerpulver) în contra catarului, reșușei etc. 1 cută 34 cr. cu trimiterea francată 60 cr.

Franzbranntwein cu séu fără sare 1 sticlă 70 cr.

Balsam contra degerăturii de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu în contra suferințelor de degerătură de tot felul, precum și spre vindecarea ranelor foarte învechite. 1 borcan 45 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Helso séu Gesundheitssalz, un remediu escelent în contra catarului, tarului, la stomacu, precum în genere în contra tuturor suferințelor ce provin dela mistuirea neregulată, un pachet 1 fl.

Balsam în contra gușilor, mijloc probat în contra umflăturii la gât 1 flacon 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viță (Picăturile de Praga) în contra stomacului stricat, mistuirei rele, greutăți de tot felul, un medicament de casă escelent. 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Praf în contra asudării piciorilor. Acest praf delatură asudatură piciorilor și mirosul neplăcut conservă încălțăminte și este probat ca nestricăcios.

Sucul Spitzwegerich un medicament de casă foarte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr., 2 sticle dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada-Tannochinin de I. Pserhofer, de un lungu șir de ani recunoscută de medici ca cel mai bun mijloc pentru crescutul părului. Un borcan elegant adiuștat 2 fl.

Plastru-universal, de prof. Steudel, la rane din lovitură și împunș, la tot felul de bube re și la umflături învechite, ce se sparg periodic la picior, la deget, la rănile și aprinderile de țife și la multe alte suferințe de acestu soi s'a probat de multe ori. Un borcan 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă de W. Bullrich. Un medicament de casă escelent în contra tuturor urmărilor digestiei stricate precum: dureri de capu, amețelă, cărei la stomacu, acré în gât, suferințe haemoridale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și străine, anunțate prin toate diarele austro-ungare și la casă, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit, se vor procura la cerere prompt și eftin.

Trimitere prin poste se efectuează iute, decât se trimite prețul înainte; comande mai mari și cu rambursă a prețului.

I. PSERHOFER, farmacia „zum goldenen Reichsapfel” WIEN, I., Singerstrasse No. 15.

Franco se efectuează cele comandate numai dacă se trimite mai înainte și resp. porto postal, în casul acesta spelele postale sunt mult mai eftine, decât la trimitere cu rambursă.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule, a căror instrucțiune este provădută cu iscalitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul cutii totă aceeași iscalitura în culore roșă.

736.12—1.